

D. Ghigeanu PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV, SUB NR. 15553, DIN 08.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

ANUL XII
(Serie nouă)
Trimestru II - 1998
Nr. 16

LA 150 DE ANI DE LA REVOLUȚIA
DIN 1848

SCRIERI DESPRE SÄCELE SI SÄCELENI ÎN VÄLTOAREA EVENIMENTELOR

Ideile de dezvoltare națională, de reforme sociale care au pus în mișcare ținuturile românești la începutul secolului al XIX-lea și-au găsit parțial aplicarea practică prin Revoluția din 1848-1849. Deși desfășurată în etape diferite, cu unele dintre revendicări specifice pe ținuturi românești, în programul lor au fost înscrise și o suță de aspirații comune: desființarea serbiei (iobagiei), înălțarea dijimelor și a oricărora obligații samavolnice a țăraniilor față de stăpâni, împroprietăria; libertatea cuvântului, a scrisului, a învățământului în limba maternă, libertate și egalitate în drepturi cu celelalte nații a românilor în Transilvania s.a. În opera de căptări a cărturarului săceleian Victor Jinga "Probleme fundamentale ale Transilvaniei" (1) în capitolul despre 1848, reproduce o declaratie a unor iobagi din Comăna de Sus, de lângă Făgăraș. "Când iobagii făceau greșeli nu tocmai mari, de pildă lipseau vreo zi de la lucru fără voia domnului, atunci îi punea jos pe scaun și le dădeau 10-25 de bête, și-apoi îi punea iarăși la lucru". Asemenea fapte și condiții de viață i-au determinat pe iobagii ardeleni cu mii, să se ridice cu forci și topoare pentru a-l urma pe "Craiu munților", Avram Iancu în luptele pentru drepturi naționale și sociale.

În Revoluția din Transilvania anilor 1848-1849 s-au impus mulți lideri români. Victor Jinga, în opera amintită îl caracterizează într-un fel deosebit. "Bärnuțiu a pus problemele, le-a rezolvat și a dat neamului său catehismul politic" ... "Conjunctura politică (de atunci n.n.) a determinat distribuirea rolurilor între trei conducători: lui Bärnuțiu ideologia, lui Șaguna diplomația lui Avram Iancu acțiunea împotriva asupriorilor" (2). Dintre acestia, doar Avram Iancu a rămas personaj de legendă în istoria neamului, cu deosebire a Transilvaniei: "Trupele de țărani români - în timpul revoluției se retrag spre centrul Transilvaniei, unde, sub conducerea eroică a lui Avram Iancu, - improvizat căpitan de oaste - opun trupelor regulate maghiare, în Munții Apuseni, o rezistență unică în istorie. Tunurilor și armelor moderne ale armatei lui Hatvany și Vasary, Avram Iancu și moții săi le opun armele pe care și le-au făurit singuri sau pe care cu greu și le-au putut procura: puști, săgeți, arcuri, sulițe și ... tunuri din lemn de cires" (3).

Dreptatea cauzei pentru care lupta "Craiu munților" l-au apropiat și făcut una cu voință și eroismul românilor care l-au urmat până la sacrificiul suprem. Pentru că a fost una cu iobagii, în lupta lor dreaptă pentru libertate de sub orice fel de asuprare și împărare, numele lui Avram Iancu s-a transformat în simbol, iar duhul lui a devenit motiv de legendă pe care românii îl păstrează în suflet și îl cântă și azi cu sfîntenie. "Astăzi cu bucurie românilor veniți! Pe luncu în câmpie cu toți să-l însoțești... luncule Mare, / Bravule tare, / Cu noi să fi! Tu însoțește! / Să însoflăștește! / Pe ai tăi fi!". "Acest cântec, apărut în timpul Revoluției din 1848, sub denumirea de MARŞUL lui Iancu, a devenit foarte repede un fel de marseilleză românească" (4), scrie George Barițiu mai târziu. "luncule - nepot de moț, / Pune pace dacă poți! / Nu te mai lupta cu toți... / "Am un neam și o țară întreagă, / Să le scot dreptul mă roagă;..."

(Continuare în pag. 2)

"MODESTIA, CA SI CREDINȚA ÎN DUMNEZEU, O AI SAU NU O AI. NU TREBUIE NEAPĂRAT DECLARATĂ..."

- Converzare cu MIRCEA RUSU, actor la Teatrul Național din București -

mătușă, diferite cunoștințe. Mie îmi placea teatrul, lor nu. Rătăcit în tranziția mea, am urmat vreo doi ani pe la instalații, o secție pe lângă facultatea de silvicultură și am încercat de vreo trei ori pe la ASE, dar fără succes.

Rep. - Și toruș, cum ai ajuns în cele din urmă la teatru, la prima dragoste cum se spune?

M.R. - Știți, circula o glumă. Ce este iubirea? Păi, o noțiune inventată de evrei ca să nu plătească. Hotărât să emigrerez în Germania, la modă pe atunci ca de altfel și astăzi, am vrut, uite-ăsa, de ciudă, să încerc la teatru, să-mi probez și eu curiozitatea.

Atunci, în 1982, am fost 252 de băieți pe 2 locuri. Bătale mare! Examenul exigent cu regretele Amza Pellea și Octavian Cotescu. Să stai în fața unor asemenei titanii ai scenei la care se mai adăuga și Olga Tudorache, Dem Rădulescu sau Ion Cojar.

Nu-i puțin. Spre mirarea tuturor și mai ales a mea, am figurat și eu pe acea "sărăcă" listă cu reușită. Se produsese fantasticul neînchipitul.

Rep. - De ce spui "spree mirarea" fiindcă noi îți admirăm totuși talentul. Cum rămâne?

M.R. - Fiind băieți păduri cutreieram" pe plaiuri săcelene și cutesez să cred că tocmai din locul acesta uitat de lume poate un Tânăr, abia intrat în viață, să ajungă și unul dintre "aleși" exigenței comisiei de la I.A.T.C.

Rep. - Ce-ai învățat prima oară de la institut și de la cine?

M.R. - Mie greu s-o spun. Timp de un an de zile am fost studentul regretelei Amza Pellea a cărui personalitate m-a fascinat pur și simplu.

De la el am deprins că meseria asta, se face cu generozitate, umilită și mai ales cu modestie.

Rep. - Mircea, te consider chiar un om modest?

M.R. - Nu cred că tocmai eu trebuie să afirm lucrul acesta. Modestia, ca și credința în Dumnezeu, o ai sau nu o ai. Nu trebuie neapărat declarată fiindcă e incorporată în caracter, o carieră cu personalitatea ta. Cu toate că, se spune că în această profesie "liberală" modestia nu are ce căuta. Eu cred că nu-i adevărat.

(Continuare în pag. 2)

Rep. - Domnule profesor HORIA BÂRSAN, sunteți unul dintre cunoscuții dascălii ai școlii săcelene, v-ați legat numele de nobila misiune de instruire și formare a generației întregi de elevi, dintre care mulți au devenit în timp specialisti cu înaltă calificare în diferite domenii de activitate și care fac astăzi cinstite școlii în care au învățat și acestor minunate meleaguri săcelene.

H.B.: Întrădevar, îmi face o placere deosebită să-mi amintesc de anii frumoși în care am activat ca director la Scoala Generală Nr. 4 din Satulung, de anii în care am încercat să-mi aduc o contribuție la mai bună desfășurare și organizare a procesului de instruire a elevilor, la dezvoltarea bazei materiale a școlii. N-a fost usor, dar satisfacțile au fost deosebite, cu atât mai mult cu cât sunt legat sufletește în mod deosebit de aceste locuri, de oamenii de aici cu care trăiesc de aproape o jumătate de veac.

Sunt oameni minunăți acești demni urmași ai mocanilor săceleni și cred că nici un efort n-ar fi fost prea mare pentru îmbunătățirea condițiilor de pregătire și formare a copiilor lor. Pentru aceasta, am contribuit, împreună cu colegii mei cadre didactice, la consolidarea și modernizarea vechiului local al școlii, la dotarea lui cu laboratoare de specialitate, la construirea unei baze sportive moderne pe atunci, cu terenuri betonate de handbal, volei, tenis. În aceeași perioadă am demarat acțiunile de ridicare a noului local al școlii, dotat cu facilități noi. Și nu pot să încheie fără a sublinia un lucru de suflet care mi-a produs multă bucurie și anume, reconstruirea și montarea la loc de cinste, pe frontispiciul vechiului local al școlii a plăcii de marmură cu frumosul îndemn: "Luminează-te și vei fi, Voesce și vei pute" și cu numele celor care și-au adus contribuția la înființarea școlii în 1873.

Rep.: - Prin natura profesiei dumneavoastră, ați avut prilejul să cunoașteți numeroși intelectuali de marcă săceleni din ultimii 50 de ani. Ați putea să ne evocați căți va direnta aceștia?

H.B.: - Fără îndoială, Săcele nu a dus niciodată lipsă de personalități în adevăratul înțeles al cuvântului. În perioada la care vă referi am avut prilejul să cunoască o mulțime de oameni, cu majuscule, caractere puternice, exemple de probitate profesională, de seriozitate în tot ceea ce au făcut.

M-aș referi în primul rând la fiii acestor locuri, colegi de breslă sau nu cum ar fi dr. prof. Victor Carpin, astăzi președintele Asociației Cultural-Sportive "Izvorul", la bunul meu coleg de studii și apoi prieten de o viață, dr. prof. Costea (Tica) Rosculeț, om de o nobilitate suflarească cum rar îți mai este dat să înțâlnăști, la familia d-lui învățător Nicolae Zamfir, la dr-a educatoare Victoria Tocitu și la familia fratelui acesteia, Ion Tocitu, la dr-a învățătoare Emilia Ardeleanu, la d-na prof. Aneta Șerbu, la dr. Prof. Atanasie Papacostea, la dr. prof. Ilie Fulea, la preotul paroh Gheorghe Șerbu și Ion Bădițoiu. Apoi, aș vrea să-i mai amintesc pe bunii mei colegi mai tineri, profesorii Ilie Cujbă, Liviu Dirjan, Mihai Mircea, pe dr. prof. Andronic Moldovan și lista ar putea continua cu încă multe, multe persoane pe care le rog să mă scuze că nu le-am enumerat aici, dar care pot fi sigure de frumoase sentimente pe care le nutresc față de dânsi.

PROFESORUL HORIA BÂRSAN

Rep.: - Și totuși, nu ne-ați spus prea multe despre persoana dumneavoastră, despre modul în care ati ajuns să vă identificați cu aspirațiile și preocupările săcelenilor.

H.B.: - Înțrebarea este bună pentru că în realitate eu m-am născut în Dârstele Brașovului, acum aproape 77 de ani. Am absolvit Liceul Militar din Iași și am participat la campania celui de-al doilea război mondial, în prezent fiind veteran de război. M-am stabilit în Săcele odată cu căsătoria mea cu o fiică a acestor locuri, Eufrosina (Ica) Bucurenciu, o urmășă a unei vechi familiile de mocani săceleni. Mă felicit că am făcut această alegere, deoarece astfel am reușit să cunosc mai bine, din interior chiar, viața și obiceiurile deosebit de interesante ale familiilor de vechi mocani, bunătatea și nobiltea sufletească, verticalitatea și perseverența care caracterizează oamenii acestor locuri.

Dar în primul rând mă felicit că am avut norocul să-mi întemeiez o familie unită, în care rolul soției mele, ea însăși învățătoare la Scoala Generală Nr. 4, a fost determinant prin frumusețea, echilibrul, hârnicia, modestia, bunătatea și bunul simț cu care ea mi-a împodobit viața, aducând în atmosfera din casă aceste elemente atât de caracteristice femeilor săcelene. În rest, ce-ai mai putea spune? Activitatea profesională mi-a ocupat o mare parte din timp, dar aceasta nu înseamnă că am renunțat la unele mici plăceri, cum ar fi dramele și lectura, am fost pasionat un timp de pictură în ulei sau pe sticlă, mi-a plăcut să concep și apoi să pun în scenă cu elevii școlii spectacole artistice pe teme istorice și ceea ce mi-a făcut o plăcere deosebită, spectacole de muzică și poezie inspirate din viața mocanilor săceleni pe versuri scrise și publicate în prima serie a "Plaiurilor Säcelene" de domnul Victor Tudoran, un alt bun prieten. Tot o plăcere și o realizare de suflet o consider achiziționarea pentru elevii școlii a unui set complet de costume populare specifice acestor locuri.

Rep.: - Vă mulțumim pentru sinceritatea cu care v-ați dezvăluit o parte din viața dumneavoastră profesională și particulară și vă rugăm să ne spuneți ce faceți în prezent, care sunt gândurile dumneavoastră pentru viitor?

H.B.: - El, acum vârstă mă obligă să reduc puțin turăta motoarelor, dar nu renunț nici acum la mici plimbări zilnice, la cititul presei sau la urmărirea la T.V., a emisiunilor politice, a tuturor transmitșilor sportive, a filmelor seriale și artistice. În rest îmi doresc să răsfățate, multă sănătate, pentru că, nu-i aşa, e mai bună decât toate.

Vreau să mulțumesc și eu redacției "Plaiuri Säcelene" pentru această discuție destinsă, care mi-a permis să-mi amintesc atâtea lucruri plăcute și atâtia prietenii dragi și să urez colectivului de cadre didactice și elevilor școlii Generale Nr. 4, acum, la împlinirea a peste 260 de ani de la înființare, multe succese și realizări în continuare.

REDACTIA

CONVOCARE

Consiliul de conducere al Asociației cultural-sportive "Izvorul" convoacă Adunarea Generală a membrilor săi pentru data de 4 IUNIE 1998 orele 16⁰⁰ la Clubul S.C. Electroprecizia S.A. cu următoarea ordine de zi:

1. Dare de seamă asupra activității desfășurată de la adunarea generală precedentă până în prezent.
2. Prezentarea proiectului de activitate pentru anul 1998-1999.
3. Discuții.
4. Alegerea organelor de conducere.

Consiliul de Conducere al Asociației "Izvorul"

DIN SUMAR:

Concurs "Izvorul"	pag. 2
Condele foarte tinere	pag. 3
Cultura săceleană azi	pag. 4
Despre agresivitatea vorbirii	pag. 4
Dintr-o viitoare monografie	pag. 5
Poeti săceleni de azi	pag. 5
Scoala la ceas de bilanț anual	pag. 6
Consultație medicală	pag. 7

ANUNT

In vederea construirii unui gard nou în jurul Bisericii "Sfânta Adormire" din Satulung - Säcele, facem apel la credincioșii din parohie și la alii binevoitori să sprijine prin donații bănești sau prestare de servicii necesar execuției lucrărilor.

Bani se pot achita direct la preotii săfintel biserici "Sfânta Adormire" respectiv preot Comea Ion și preot Leb Mircea sau în contul nr. 45110873 deschis la CEC Brașov (și Säcele).

Lista donatorilor se va publica trimestrial în Revista "Plaiuri Säcelene".

Colectivul de redacție

LA 150 DE ANI DE LA REVOLUȚIA DIN 1848

SCRIERI DESPRE SĂCELE SI SĂCELENI ÎN VÂLTOAREA EVENIMENTELOR

(Continuare din pag. 1)

Spiritul Revoluției din 1848 nu a ocolit zoan Brașovului. "mai ales la Săcele, o parte din locuitorii acestor sate s-au răsculat împotriva ordinii existente" se arată într-un raport al magistratului orașului Brașov din timpul respectiv. Studenți săceleni care făceau școală la Viena și Pesta, veniți în vacanță, au răspândit în zonă cunoscutul manifest: "Fraților români" cu apelul de a scutura jugul asupitorilor (5).

La Marea Adunare de la Blaj din 3/15 mai 1848 și în delegațiile către Viena la împrat, au fost și săceleni. Dintre aceștia au făcut parte Constantin Secăreanu, Alexe Verzea, Oprea Tircă (Circă), Neagoe Popeia, Radu Moroianu, preotul Sava Popovici și profesorul Ioan Odor (6).

Constantin Secăreanu din Săcele, a fost numit vicepreședinte la Prefectura militară din Tara Bârsei, conform hotărârii Comitetului Național Român de la Sibiu. Acesta a înființat la Săcele un tribunat, cu instrucțiuni clare și ferme pentru apărarea drepturilor nației române (7). În armata lui Avram Iancu au luptat mulți săceleni din care enumerăm: pe frații Neagoe și Radu Popeia, Oprea Moroianu, Nicolae Găitan, Vlăsie Perlea (8). "Escadronul de călărași format din 150 săceleni, a biruit la 15 noiembrie 1848 detasamentele de reprimare, care năvălind asupra Săcelor au dat foc caselor românești, omorând peste 100 bărbați, femei și copii. Lupta a fost crâncenă... ulitele Săcelor erau pline de cadavre" (9). Prezentăm și o mărturie, luată din amintirile unui săcelean - Neagoe Gologan - de 70 de ani - publicată în Gazeta "Transilvania" în 1936 - "Când a venit revoluția... oamenii au ieșit cu steaguri albe de pace și le-au lovit steagurile din mâna la gheții mocani și a început a-i îmbălită cu ele. A mai și omorât pe câte unul. Apoi s-a băgat în sat și a început a lăua mai multe și a sparge ușile. Si oamenii a fugit toți din sat care cum a scăpat, peste Ighiș, peste Tătărăcă, până păduri. Până curtea lui Ilie ăi bătrân era numai burduși de brânză și cașcavaluri tăiate cu langea; putini dă lapte sparte și butoaie dă ni dășarte. Atunci a omorât pă moș Vlad Gologan, pă Voiculeț și pă alții. La Golea ăi bătrân a dat fosc și i-a topit bandororii cu seu dâm chimnă și chimnă avea uluce și seu a curs pe uluce și în vale și brânză și unt și cea mai avut a jefuit tot" (10).

Revoluția românilor transilvăneni din 1848-1849 a fost înfrântă. Multe pagini de istorie vorbesc despre amplioarea și tragedia evenimentelor de atunci. Mult mai târziu... solia binevoitoare alui Simion Bărenghi pentru independență națională și politică a ardelenilor, eroismul dacic al lui Avram Iancu și înțelepciunea departe văzătoare a lui Andrei Șaguna, una să-si primească cununia nevesteștejă a realizării tocmai... la 1 Decembrie 1918, prin actul istoric al Marii Uniri a românilor.

Cuvine-se, ca noi cei de azi și cei ce vor trăi pe aceste meleaguri, să cinstim eroismul și demnitatea celor care au luptat și au murit pentru dreptate și egalitate socială între toți pământenii acestor locuri, să veghem ca nimeni și niciodată să nu mai atenteze la bunurile sociale și politice dobândite cu atâta sacrificii de predecesori.

Surse bibliografice

1) V. Jinga "Probleme fundamentale ale Transilvaniei" Editată de Muzeul Județean de Istorie Brașov, 1995, pag. 431. 2) Op. cit. pag. 434-435; 3) Milton G. Lehrer "Ardealul pământ românesc" Ed. Științifică și Encyclopedică, București, 1989, pag. 156; 4) G. Baritiu "A. Iancu" în "Transilvania" V (1872, nr. 32 din 15 nov., pag. 245); 5) Arhivele Statului Brașov, seria Actele magistratului nr. 50/1848; 6) Aurel A. Mureșanu - "Mocanii săceleni ca element de unitate și expansiune națională" în "Viața săceleeană" an II, 1931, nr. 5-6, pag. 34; 7) Ion Zorca "Monografia comunei Vlădeni-Sibiu" - Sibiu 1849, pag. 108; 8) Aurel A. Mureșanu, izv. citat pag. 31; 9) Aurel A. Mureșanu, izv. citat pag. 33; 10) Test folcloric, culese de Neagoe Gologan, publicat în "Viața săceleeană", an I, nr. 11-12, pag. 29/1930.

prof. Niculae A. MUREŞANU

Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul"

CONCURS

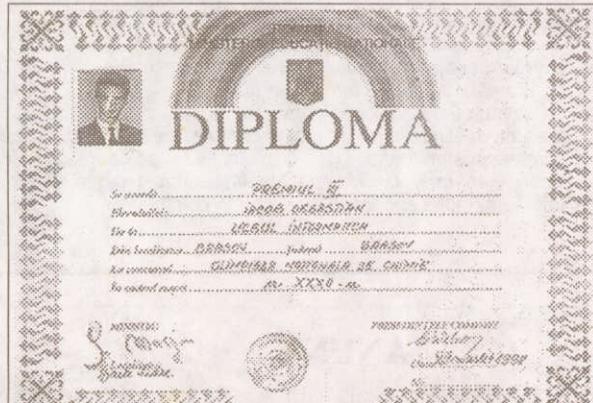
Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul", cu sprijinul S.C. Electroprecizia S.A. și a altor sponsori, organizează un concurs de creație cultural-artistică. Sunt chemați să participe elevi, studenți, tineri, adulți etc. din această parte a locului.

Participanții pot prezenta creații literare: poezie, proză, epigrame, reportaje, interviuri, eseuri, articole cu conținut social-obștesc, desene, caricaturi, peisaje și orice fel de produse considerate originale. Sunt preferate cele care oglindesc și vizează viața Săcelor de azi și propuneri/sugestii pentru viitor. Interesează și aspecte inedite din trecutul istoric al localitatilor și ai oamenilor de pe aceste meleaguri.

Tinerii, adulții-indiferent de profesie pot participa cu opinii, soluții, sugestii, creații științifice și tehnice menite să contribuie la îmbunătățirea vieții social-economice din Săcele: contribuții (opiniile, sugestii, soluții științifice-tehnice) pentru probleme cum sunt: turismul local, ecologia locală, dezvoltarea economică, șomajul etc. Un proiect de monument al oamenilor de seamă din trecutul Săcelor (loc de amplasare, formă estetică, conținut, condiții de realizare) s.a.

Condiții de participare: textele să fie redactate în limba română, citet și să nu depășească două pagini A4 ori patru pagini caiet normal. Autorul răspunde de originalitatea continutului prezentat. Textul să fie expediat pe adresa Clubului Electroprecizia (pentru Izvorul). Termenul limită de predare 1 august 1998 pentru semestrul I și 1 Ianuarie 1998 pentru semestrul II. Cele mai valoroase lucrări vor fi publicate în paginile Revistei "Plaiuri săcelene" și autorilor lor vor fi premiați.

Colectivul de conducere ai Asociației Cultural-Sportive "Izvorul"

UN ELEV REPREZENTATIV AL SĂCELELOR

IACOB SEBASTIAN este unul dintre urmășii vechilor familii de mocani săceleni (Coltofaneanu, Iacob) care a obținut rezultate foarte bune la învățătură în școlile pe care le-a frecventat. (Liceul George Moroianu din Săcele și Liceul de Informatică Brașov).

În anii de liceu s-a evidențiat strălucit la Olimpiadele Naționale de Informatică și chimie, fapt reflectat și de diploma prezentată.

"MODESTIA, CA ȘI CREDINȚA ÎN DUMNEZEU, O AI SAU NU O AI. NU TREBUIE NEAPĂRAT DECLARATĂ..."

- Con vorbire cu MIRCEA RUSU, actor la Teatrul Național din București -

(Continuare din pag. 1)

Surprind adesea reacții ale foștilor mei colegi de școală care sunt mirați de faptul că nu-i recunosc încă, mă opresc și stau de vorbă cu ei, îi întreb ba de una ba de alta, îi "spovedesc" în legătură cu destinelești evoluția lor etc. El cred, probabil, că succesele de la București m-ar fi transformat într-un infumurăt care și-a uitat și trădat obârșia și amintirile copilariei și adolescenței. Nimic mai neadevărat. Așa sunt eu și pace.

Rep. - Ce amintiri te mai frământă încă din anii studenției la I.A.T.C.?

M.R. - După ce s-a stins Amza, atât de prematur și socant pentru noi toți, profesor și mentor spiritual mi-a fost Ion Cojar, actualul director al Naționalului bucureștean.

Pedagog de o mare capacitate profesională, posesor al unei metode proprii, domnia sa m-a învățat cam tot ce săiu în această profesie. Anii studenției au fost cea mai veselă și cea mai plăcută perioadă a vieții mele de artist... Noaptea vesel... ziua, Ehei!?

Rep. - Ce ne-ai putea spune despre realizările tale din ultimul timp?

M.R. - E adevărat că vremea zburdalnică studenții mi-a lăsat nostalgie incurabilă. Atunci eram ocrotit de către profesori și ne puteam permite să avem o viață oarecum boemă. Eram puțini, relațiile noastre erau de tip occidental și puțin periculos în vremea aceea când nu se prea știa de glumă.

Fumam în clasă, puneam picioarele pe mese (ca americanii!), ne tutuiam cu mari profesori.

După absolvire am luat viață de artiști în piept. Vă asigur că nu e deloc usoară. E, așa, ca o junglă, ca o sirenă care te atrage și apoi te devorează, tot așa cum revoluția își devorează copiii. A, nu e cazul Revoluției din Decembrie 1989. Doamne ferește!

În 1990, când Andrei Șerban a revenit în România, am fost unul dintre ai săi. Am jucat roluri principale în toate piesele montate de el în țară. Sper să nu-l dezamăgesc vreodată pe ilustrul meșter, pentru că așa pretind astăzi maestrii să li se zică. Am lucrat atât în teatru cât și în film cu mari regizori ai acestei țări cum ar fi Lucian Pîntilie, Cătălina Bozoianu, Victor Ioan Frunză și alții.

Am jucat în spectacole de răsunet internațional cum ar fi

"O trilogie antică" în regia lui Andrei Șerban și "Ghetou" de Josua Sobol în regia lui V. I. Frunză.

Recent am avut premieră la Teatrul Național București în "Azilul de noapte" de Maxim Gorki, în regia lui I. Cojar. Aici joc rolul lui Vaska Pepel ("cenușă") alături de nume sonore ca Radu Beligan, Mircea Albulescu, Draga Olteanu Matei, Ovidiu Iuliu Moldovan, Gheorghe Dinică, Marin Moraru, Rodica Popescu Bitănescu, Matei Alexandru, Valentin Uritescu, Colea Răduț (la cei 87 de ani ai săi), Costel Constantin, Florina Cercel și alții.

Rep. - Și peste hotare mai iești, vă mai dă mâna?

M.R. - Slăvă domnului, am văzut aproape toată Europa. N-am ajuns încă în Tările Scandinave. Avem legături durabile cu teatrul din Elveția, localitatea Olten, lângă Basel. Acolo am jucat în franceză spectacole cu "Teatrul descompus" de Matei Visniec și "Domnișoara Iulia" de August Strindberg. Mă bucur de compania mai mult decât agreabilă a colegilor Maia Morgenstern, Horațiu Mălăie și Mircea Diaconu. De asemenea, alături de Maia avem un spectacol propriu pe care-l prezentăm în Grecia și în alte câteva țări europene.

Rep. - Ce ai avea de adresat la încheierea discuției noastre, care sper să nu fie unică, tinerei și în același timp onorabilei reviste "Plaiuri săcelene"?

M.R. - Îi doresc în primul rând viață lungă, evenimente culturale și nu numai care s-o țină permanent "jună" iar acelora care-i ocrotesc destinul le doresc din toată inima să se bată cîltorii să-o cumpere și să-o citească cu sufletul la gură. Mi-ă dor, sincer, ca revista să fie mai cunoscută și să mă pot mândri și eu, în fața bucureștenilor, vorba lui Nenea Iancu "a capitaliștilor", ca în localitatea mea natală trăiesc întrădevăr oameni vii și inteligenți.

Rep. - Îți mulțumesc, dorindu-ți noi și recunoscute succese în nobila ta carieră artistică și pe curând... cu trupa la Săcele!

M.R. - Și eu vă mulțumesc, dar aş vrea să-mi dorîți băftă, pentru că aşa se spune la noi, la actori. Deosebirea dintre succes și băftă este că succesul presupune muncă, pe când băftă, știi eu?

A consemnat Liviu DÎRJAN

MARIOARA BLEJANU

Soprana Marioara Blejanu, s-a născut în Turcheș - Săcele în anul 1905. A fost una din marile soliste ale Operei Române din București.

Din partea mamei, era nepoata renumitilor profesori turcheșeni, Ioan și Nicolae Odor, iar din partea tatălui, era din marea și vechea familie Blegu, familie de mari negustori angroșiți în București, Brăila, Constanța, Alexandria. Pe parcurs aceștia și-au schimbat numele în Blejanu, Blegeanu și Răduleanu.

Marioara Blejanu a urmat liceul la București unde a terminat și Conservatorul de muzică. Apoi a plecat în Italia unde, la Milano a făcut studii de canto cu profesori vestiti ai vremii. Întoarsă în țară, a fost angajată la Operei Române din București și distribuită în roluri însemnate din operele: "De-aș fi rege" de Adam, "Bărbierul din Sevilla" de Rossini, "Casa cu trei fete" de Schubert, și multe altele.

• "Era frumoasă, impunătoare și plină de temperament" în aceste roluri.

În anul 1944, s-a căsătorit cu George Niculescu Basu artist celebru atât în România cât și în străinătate.

Acesta a fost printre primii artiști români, care a cântat la "Scala" din Milano. Angajat al Operelor din Parma și Palermo, apoi al Operei din Cairo, a făcut roluri mari care l-au consacrat atât în țară cât și în străinătate. Îmi amintesc cu plăcere și nostalgia atât de Marioara Blejanu cât și de ilustrul soț, George Niculescu Basu, care venea la Turcheș vara, în casa ei părintească din actuala stradă Darie Magheru.

Poate aici în liniștea Turcheșului, maestrul, și-a scris "Amintirile unui artist de operă" carte dedicată soției sale, cu următorul text:

"Soției mele, Marioara, pentru vrednicia și dragostea cu care m-a înconjurat".

Marioara Blejanu a murit în anul 1978.

Maria BOBES

ÎN FOSOMAGH PROFESSORII SE RESCU BORIS

LA DATA DE 4 MARTIE 1998, a încetat să bată inima celui ce a fost un zelos animator cultural în orașul Săcele, profesorul Sorescu Boris. Pentru cei care nu l-au cunoscut, poate părea surprinzător faptul că harnicul profesor dispunea de o cultură multilaterală în adevăratul înțeles al cuvântului. Opera cu cunoștințe superioare din filologie, drept, medicină și muzică.

Noi, generația anilor '40, l-am cunoscut la primul liceu teoretic din orașul nostru, predându-ne o limbă grea și neătractivă, pe care el a știut că nimenei altul, să ne-o împărtășească într-o formă deosebită, pentru a-i înțelege pe coloșii literaturii universale Pușkin, Lermontov, Tolstoi, Dostoievski, Turgheniev etc.

Dar ceea ce a rămas săpat în inimile și sufletele noastre de către profesorul Sorescu, a fost placerea pentru muzică, pe care ne-a cultivat-o în ansamblul coral al liceului al cărui animator și dirijor era. Stia că nimenei altul să ne îndrumă și să ne facă să dăm vocilor noastre tinere, tot ce era mai bun, încât ne miram și noi, la serbarele de sfârșit de an, câte cântece minunate leseau din piepturile noastre. Ani de zile, corul liceului din Săcele a dominat scena artistică a orașului și a făcut deplasări și în alte localități. Sub bagheta dirijorului Sorescu, corul noastru a ajuns să ocupe locul doi, în concursul interscolar din festa regiune Brasov. A pregătit excelenți soliști vocali, care erau acompaniați la diferite instrumente muzicale, de însăși animatorul nostru. Pentru noi, fostii săi elevi dintr-o anii 1950-1960, profesorul Sorescu Boris va rămâne personalitatea de educator model, ce ne va domina amintirile cele mai frumoase despre anii petrecuți la liceul din Săcele.

Avocat Paul RĂSNOVEANU fost elev și corist al liceului din Săcele

TINERE CONDEIE • TINERE CONDEIE

- De, nepoata, asta e viață! Unu' vine, altu' pleacă ... Aci, în poza asta, e sor-me a mare - Mițica când era fată ... eu eram p-atunci copchil! Ghiata de ea, o hi acu' oale și ulcele! C-apoi, a murit de mult. Uite aici, băiată, cum erau îmbrăcate fetele p-atunci: aveau fustă din mătase brocată și ea se numea fotă. Bluzele erau din borangic și aveau cusuți fluturași (păiete). Peste ie purtau tivilichia - care era din catifea și mătase ca fota. Pe cap aveau maramă, care era tot din borangic. Femeile măritate, purtau pe sub maramă giumpirul. Această maramă este specifică zonei de munte, mai ales aci la noi. Nicăieri nu vei mai găsi giumpirul. Toamna purtau scurteica cu guler de jder, iar, iarna, ghebuță și căciula, din aceeași blană de jder.

Io, acu, nu-mi aduc bine aminte dacă avea și gherdan din bănuți de aur. Mama a fost săracă și nu cred că a avut să-i deie.

Hm! Uite-i și pe neica Ion - bărba-su. poza asta e de când a luat-o pe Mița de nevastă. Ce mai flăcău era! Scotea cuțitul de la chimir și era gata să facă moarte de om pentru "sor-me". C-apoi, atunci se furau fetele! "D-aia mamele le însoțeau la maial în Zizin, sau la bal, aci, la noi, în Tărlungeni. Când s-au luat, mama nu prea a avut ce să-i "daia, căci, noi, mai eram încă șapte. Apoi i-o dat vreo două plăpumi, vreo patru perine, două șternuturi, patru, cinci presuri țesute în casă. I-o mai dat și căteva oi și i-au fost de ajuns lu' neica Ion. Aici e soru'-mea cu bărba-su la nunta lor. Așa erau miresele p-atunci, nu împopotănatate ca printesele - cum sunt azi.

Apoi, nu mai știu dacă neica, o făcut cătănia sau nu. Dar războiul, sigur l-a prins. C-apoi și io am prins războiu! Nu mai dosesc asta nimănu. Sunt mândru că mi-am apărat tara, nepoata! Dară am suferit mult ... Mâncam foi de varză acră și călcam pe pretenii mei, sau pe dușmani!

Uite-i și aci, pe neica Ion! Ce bărbat mândru și chipes a fost. Ce-o mai plâns soru'-mea, când s-o dus la războiu! iar noi îi spunea să steie liniștită că s-au mai dus și alții, și s-au întors bine. Apoi, nu tocmai neica o să moară! S-așa a fost. S-a întors sănătos și cu gradu de sărgent. Apoi, vezi! I-am spus lu' soru'-mea! Te-o ajutat, Dumnașău! După ce s-o măritat soru'-mea și s-o dus la casa ei, am rămas la mama încă șapte copchilandri. Ș-am mâncat nepoată toți de la un singur blid! Da ce măncăruri ne făcea mama! Înțingeam puricei în tigai și ne săturam. Nu ca acu', că vă

schelămbăiți la mâncare și faceți nazuri. De ce râzi? De puricei?! Nu te spăria, că nu sunt dăia ce sar prin șternuturi. Mămăliga uscată era tăiată în bucătele mici, mici, și apoi prăjită în untură. Doamne ce mai măncam! Si eram toți rumeni și zdraveni la trup. Înșira mama rădăcină de

MOŞ TICĂ DE SUB OBREJ

pătrumjel, fasole verde pe o ață - le opărea, apoi le punea la uscat. Iarna făcea o dată pe săptămână sau chiar de două ori, căte o ciorbă bună, de stătea măța-n coadă! Si uite așa am crescut noi, fata moșului! Chita o făcea odată pe săptămână sau la două săptămâni.

Când frământa aluatul vârtos, îl mai închină de câteva ori, iar apoi îl punea la dospit. Când aluatul creștea, era pus în cuptorul deja încins. Apoi când scotea chita, o bătea bine, bine, cu cuțitul - pe o parte și pe altă. Apoi o înveleea într-un sac de iută și o punea într-o troacă, în pivniță. Noi ăstea mai mici ne băteam pe donj, căci era mai bine rumenită și ne plăcea. Din aluatul rămas făcea, ghiata mama, scoverzi, le întindea mai mari decât palma și le cocea în untură. Apoi le presăra cu zahăr. Noi dădeam năvală pe ele, aşa calde cum erau, chiar dacă mama se dădea de ceasul morții, că nu e ghine ce făceam. În poza asta e băiatu lu' soru'-mea, Ion. E cu vreo zece ani mai mică mine. Mai mult la mama a stat, căci eram copchii mulți. Când venea Crăciunul mergeam toți cu inorașul și cu steaua. Dar până-atunci era postul Crăciunului. Aceasta era ținut de toți cei ai casei. Mâncam fasole, mămăligă, cartofi și varză acră călită. De Crăciun ca și acu', gospodarul tăia porcul. Acu se făceau cărneații, caltaboșii, toba și chistoselele din picioarele și capul porcului. P-atunci nu exista afumătoarea ca acu. Slăinile și cărneații se afumau în podul casei. Moș Crăciun venea la copchilași cu bomboane de zahăr ars, iar la părinti cu câte o sarma, pusă în bocanci. Anu'Nou, îl vesteam tot noi, copchii, mergând din casă-n casă - cu Plugușorul. Oamenii ne dădeau mere, nuci sau câte un lent, doi.

Iarna, mama tesea la răboi, în două sau patru ițe. Fularele, presurile și stofa erau din lână de oaie. Stofa pe care o tesea se numea zeghe. Războiul de tesut era com-

pus din: cadru de lemn, două suluri de înfășurare a firelor, patru sau două ițe, pornogii, vătala cu spada, ce bătea firul (trecut cu suveica dintr-o parte într-alta a războiului). Firele de lână erau vopsite cu coajă de anin. Asta era tăiată cu cuțioaia după copac. Culoarea firelor era roșie, după vopșire. Munca era muncă, p-atunci, băiată!

Vara, noi copchii mergeam cu crosnia, sau cu teliga în schinare, în pădure - pe Găbârla sau Valea lui Berbec, ca să aducem lemne pentru iarnă. Teliga era construită dintr-un ax din fier sau lemn, care avea două roți din lemn, îmbrăcate cu raif de fier. Pe acest ax se montau prinse cu suruburi de lemn, două hulube. Pe mijlocul lor era legată o sfoară sau o curea de piele care se numea ham.

Si duceam teliga în schinare atâtă drum. Picioarele ne erau goale. Nu se pomeneau încălțări decât după Sf. Dumitru încolo - când se lăsa întâia brumă. De Sf. Pantelimon, iar post, de data aceasta cu halva, marmeladă, cartofi copți pe plita sobei. În Vinerea mare, toți copchii se cumineau la Biserică. Când ne întorceam, ne rupea mama câte un colac Cald. Ouăle se vopseau cu coajă de anin, nu ca azi cu toate drăcovenile.

Vara, de dimineață mergeam cu teliga în pădure. În zilele cu arșiță mare mergeam la scăldat în Tărlung. P-atunci era foarte curat. Tare bucuruști eram, când prindeam cu mâna zglavoaca, un pește deosebit de gustos.

Hehe! Dar câte nu s-au schimbat, băiată! Trenulețul de Săcele, tramvaiul, cum i s-a mai spus ... Cine și mai aduce aminte de el? Brașov-Săcele mai bine de o oră. Acu imediat ajung!

Îmi aduc aminte de târgul feclorilor care era o sărbătoare pentru feclor din toată Tara-Bârsei și chiar de dincolo de munți. Serbările câmpenești, maialurile, balurile, au dispărut acu, aproape cu totul. Nimic nu mai e cum a fost! Am văzut multe, nepoata! Am văzut cum s-a născut un oraș ... am văzut cum a-nflorit Săcelele sau Săticelele; iar acu sunt atât de obosit!

Moș Tică a lăsat capul în jos. Pe masă sunt înșirate fragmente din trecutu-i îndepărtat. E atât de bătrân și de obosit, moș Tică de Subobrej.

Oana BOGDAN elevă
Liceul Teoretic
"George Moroianu"

“NENEÀ BARBU”

Total începe cu povestea unor oameni harnici și cinstiți. Povestea unor oameni cu adevărat marcați de viață, nu tocmai prin fericire și veselie, o viață frumoasă, în felul ei, pentru că așa și-au întemeiat-o ei. Dobra și Ion, nume care pentru mine înseamnă baza familiei mele de astăzi. Două nume reprezentând două caractere de oameni care au luptat în viață și au reușit.

Mulți se gândesc că mocanii Săcelor au fost și sunt încă oameni înstăriți, dar că și știu oare cătă au trudit pentru aceasta? Întradevăr, viața de mocani săceleni, cea care a fost odată, era plină de experiențe și evenimente palpitate. Eu, din fericire, am ajuns să aud povestile buniciilor despre viața mocanilor de altă dată, însă cu detalii mai erodate de timp.

Se știu multe despre transhumanța și creșterea oilor de aceea ar fi mai interesant să descorezim alte nouătăți cu detalii, detalii din viața unui săcilean de acum 60 de ani. O experiență de acest gen a trăit-o bunicul, Barbu Teșileanu, în timpul stagiului militar, nu unul obișnuit, ci chiar în regimentul regal. Cu ce emoție și pasiune se trăiau acele timpuri! O asemenea experiență merita într-adevăr trăită și povestită. Cu ce emoție ne spune bunicul despre timpurile de atunci, pentru că viața în Săcele, nu însemna niciodată plăcileală. Aveau ce lucra și ce învăța! Si acești tineri chiar dacă plecau în armată la București, dorul de acasă străpungea inimile tuturor.

Garda regală era bazată pe cea mai drastică disciplină, își amintește bunicul. Când treceau pe străzile capitalei - bineînteleș pentru a sigura protecția monarhului - nu avea voie să clipească sau să admire prea mult împrejurimile. De fiecare dată însă, nenea Ion Tuțuianu și el mocan din Săcele aflat la București cu treburi striga în gura mare când vedea garda regală: Nene Barbule! Nene Barbule! Ce important te simți când cineva te strigă, dar tu trebuie cu orice preț să-ți îndeplinești datoria! Bunicul înțelegea lucrul acesta sau încerca să-l înțeleagă, pentru că oricum, în acele vremuri dragoste de țară era simbolul nobiliei. Cert este ca pe lângă sentimentul acesta, se dezvoltase și un trainic simț al comerțului în Săcele! Întotdeauna de ziua Regelui soldații din garda regală, primeau o mică atenție din partea monarhului: un pachet de țigări și ciocolată. Cum bunicul nu a fost preocupat de fumat niciodată, organiza în cazarmă un fel de troc, schimbă țigările pe dulciuri. Un detaliu demn de amintit este că bunicul era așa numitul codaș al gărzii regale în funcție de înălțime el având doar 1 metru și 80 cm! Si acum se mai gândește bunicul cu puțină ironie la faptul că toate privirile se opreau la el, după ce ochii curioșilor admirau ținuta impecabilă a unor tineri de peste 2 metri înălțime! Dar cum de obicei cei mai mici de statură sunt mai iuți, se încadra în timpul ce li s-a acordat dimineața pentru a se îmbrăca. Nici acum, după atâtia ani nu știa cum se puteau îmbrăca soldații până când ardea un chibrit în mâna superiorului. Si cu ce harnicie strângău toată mâncarea din farfurie, spre dezamăgirea bucătarului. De multe ori ne-a povestit bunicul despre curtea și palatul regal, despre curătenia și ordina care domneau acolo, bineînteleș, făcută de soldați.

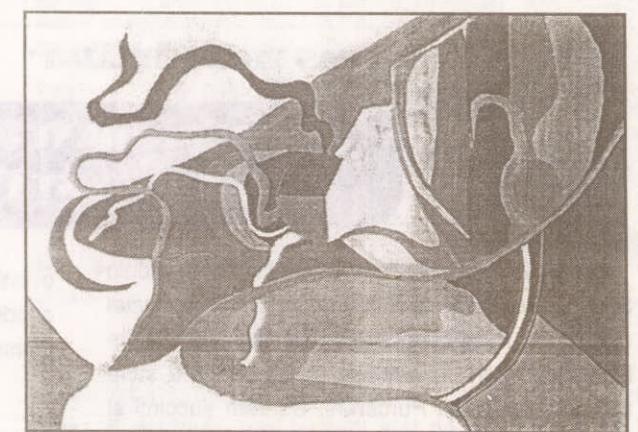
Totuși, cu un program calculat ca orice secundă să fie exploatată, bunicul scria, plin de mândrie, celor de acasă, de aici din Săcele. Cu greu își ascundeau dorul de casă, de aceea poate, după atâtia ani, clipele stagiului militar în garda regală nu le-a putut uita și nu cred că le va putea uită niciodată.

Un om cu părul alb, cu mustață încărunată, dar cu ochii mereu sclipitori, bunicul vă rămâne în inima și în mintea mea, omul cel mai curat sufletește pe care l-am văzut sau o să-l văd vreodată.

Roxana TEȘILEANU
Clasa a VIII-a Scoala Generală 7 Săcele

PAIC Adina Ionela
cls. VIII-P
Liceul de Artă Brașov

Dar, pasăre nu sunt,
Lacrimi nu am să plâng,
Nici timp ca să trăiesc,
Nici suflu să respir
Sau nopti ca să visez...

Amalia BERDEI Elevă, clasa a XII-a
Liceul teoretic "GEORGE MOROIANU" - SĂCELE

DEBUT

DORINȚE

Vreau aripi ca să zbor,
Lacrimi ca să plâng,
Vreau timp ca să trăiesc,
Suflu să respir.
Vreau nopti pentru-a visa...

CRONICA SĂCELENĂ • CRONICA SĂCELENĂ • CRONICA SĂCELENĂ • CRONICA LIMBII • CRONICA LIMBII • CRONICA LIMBII

Cronica săceleană “CULTURA SĂCELENĂ”

1. Un test cu multe semnificații”

Asociația "Izvorul" se străduiește să-și diversifice activitatea, să dovedească, cu mai multă consistență, prezența în viața Săcelor. De curând la 22 aprilie a.c., a inițiat o întâlnire cu intelectualii din localitate, cu intenția de a-i solicita să un dialog (dezbatere) cu tema "Cultura săceleană azi".

Făcând abstracție de stângăcile și de deficiențele de organizare, acțiunea s-a dovedit un test reușit, cu rezultate deloc neglijabile.

2. Pentru o deschidere mai accentuată spre viața săcelor de azi

Răspunsul invitaților are semnificații sale. S-a dovedit capacitatea Asociației de a organiza astfel de manifestări, dorința declarată prin reprezentanții ei și la propunerile invitaților de a nu se mai limita în activitățile sale la un cerc restrâns de probleme. Este prea vizibilă tendința de a se cantona la tradiții, obiceiuri specifice locului, în trecutul localității cu oamenii săi de seamă etc. și a se sprijini pe susținători și colaboratori care parcă ar exprima o anume izolare a "unor" față de "alii". Nu s-au făcut precizări clare despre cine sunt unii și care sunt ceilalți dar prezenta duhului unei asemenea delimitări a fost resimțită. Realitatea, dovedită chiar în cadrul manifestării la care ne referim, este că o astfel de "segregare" este adesea argument pentru apatici și pentru cei care nu doresc să se implice prin exprimare și acțiuni concrete la viața cultural-civică a localității. De altfel, câțiva dintre participanți au sugerat inițierea unei confaștuirii cu tema "Drepturile și obligațiile civice care conferă calitatea de autentic săcelean".

Realitatea desprinsă din trecutul Săcelor a dovedit că adevărății săceleni, cel care au conferit personalitate localității, n-au fost doar băștinași desprinși din "os" de mocan, ci aceia care prin faptele lor au contribuit la dezvoltarea spirituală și materială a locului. Tendința, chiar artificială care preocupă pe unii de a-i grupa pe săceleni după criterii care să-i dezbinze, este un atentat la unitatea conferită de comunitatea de interese civice locale.

3. Personalitatea unei localități se exprimă prin spiritualitatea ei

Numele unei localități îl identifică în rândul celorlalte iar renumele o face să fie o personalitate, îi reliefăază proeminentele culturale. Plaiurile, zona geografică, latura economică, partajul cea edilitară sunt social, acela zidit cu trudă de anonomii locului pentru momentul spiritualității dăltuit cu mintea cărturarilor de seamă ai locului. renumele Săcelenilor a fost promovat în trecut de sinteza specificului satelor de aici, de economia "mocanilor" iar în prezent este întreținută de emblema orașului care este Electroprecizia. Acestea au fost înnobilate de operele unor oameni de seamă săceleni: Frații Popeia, G. Mororanu, Frații Lapedatu, V. Jinga, N. Colceag și foarte mulți alții, preoți, educatori, medici, ingineri, oameni de artă - din trecut și de azi - care s-au legat prin destin de acest loc, l-au prețuit și cultivat ca pe o oază de înaltă și diversificată cultură. Meritul Asociației "Izvorul" și al revistei care a gravitat în jurul și cu sprijinul ei, este tocmai acela de a contribui la realizarea unității și coeziunii săcelenilor pentru creșterea și dezvoltarea personalității acestei localități, printr-o spiritualitate superioară.

4. Cultura este oglinda faptelor oamenilor și a instituțiilor unei comunități

În mod justificat cel care nu sunt doar nostalgi ai spiritului de la Izvorul și Plaiuri Săcelene dintre cele două război mondiale, acuză prezentul de lipsă de entuziasm, abnegație, coparticipare pentru idealurile spirituale demne de pretenții prezentului. Viața spirituală de azi a Săcelor exprimă tendințe de dezorientare, de a lăsa "fenomenul cultural" să se petreacă la voia întâmplării, de o accentuată apatie față de manifestările și creația culturală locală.

Orașul Săcele prin dimensiunile sale social-demografice, economice și chiar prin numărul instituțiilor și zestrea edificiilor de cultură, nu s-a impus după 1989, cu manifestări de anvergură, nici cel puțin pe plan regional. Sunt intelectuali săceleni care se complac într-un profund și prea îndelungat anonimat cultural. Unii s-au retras în sentimentul de admirare față de trecutul locului fără a schița măcar gesturi de a-l imita pe antecesorii ori a-l depășii prin realizări proprii. Scările dar și bisericile - mai multe și mai încărcate de lume decât odinioară, copleșesc parțial de prea multul programelor, de prea plinul ofertelor și de alte preocupații incitante din viața modernă, nu se mai întrec în manifestări proprii - serbare școlare, competiții sportive, nu se întâlnesc pentru a se confrunta cu ansambluri corale ori de dansuri, acțiuni specifice anotimpurilor și etapelor școlare cum sunt plantarea pomilor, florilor, îngrijirea spațiilor verzi și altele. Elevii, tinerii de azi (dar și adulții) trebuie să fie cultivati să producă, să producă și să creeze cultură. Sunt căteva încercări reușite de stimulare a creației în rândul elevilor (Revista elevilor de la Liceul Electroprecizia, de la Școala Generală Nr. 4 s.a.).

Sunt și unele manifestări turistice și sportive dar numărul și calitatea lor nu se ridică la pretenții timpului nostru. Ne confruntăm cu o invazie de violență în rândul tinerilor căt și al adulților fără a fi preoccupați cu seriozitate de a-i orienta pe cel predispuși la asemenea manifestări, spre o cultură de o autentică valoare.

5. Oamenii consumă cultura ce îl se oferă și care le este accesibilă

Toți participanții la dezbaterea amintită au evidențiat insuficiența preocupație a instituțiilor din localitate față de fenomenul cultural. S-a motivat fenomenul prin lipsa de resurse bugetare, slaba dotare cu carte și reviste a bibliotecilor. Faptul incredibil, ca într-un oraș cu peste 30 de mii de locuitori, să nu existe o librărie reprezentativă, cu oferte de carte și alte mijloace culturale la nivelul pretenților de cultură de azi. Așezămintele de cultură, - cele care au mai rămas din căte au fost cu multă ană în urmă - fac servicii de "culturalizare" sporadic, întâmplătoare. Muzeul - se pare - a rămas doar o amintire în istoria localității iar sugestia de mult lansată de intelectuali săceleni, de a se organiza aici, un Muzeu al Spiritualității Săcelene, se pare, este neglijată de către autorități. Au trecut aproape 8 luni de la Revoluția antitotalitară, fără ca cineva să se gândească cu seriozitate la recuperarea și depozitarea la loc de cinstă și sigur, dar accesibili publicului, al tezaurului de "istorie interzisă" a Săcelor între anii 1944-1989. Este adevărat că tinerii dar și adulții din Săcele, își găsesc "refugiu" pentru divertisment și cultivare la Brașov. Dar nu ne este îngăduit ca într-un oraș ca Săcele, care a avut tradiții recunoscute pe tărâmul culturii să le neglijăm astfel încât tocmai în zilele noastre să se ofilească, unele chiar să dispară.

Asociației "Izvorul" alții factori institutionalizați de cultură le revine misiunea, deloc ușoară, de a sensibiliza instrucțiunile și cu deosebire resursele umane din Săcele pentru o viață cultural-sportivă locală de prestigiu, la acest sfârșit de mileniu.

Redacția

Cronica limbii

“DESPRE AGRESIVITATE”

De mult timp, mulți oameni se arată descompăniți în fața agresivității limbajului multora dintr-concetătenii noștri. Înjurături, cuvinte triviale, pronunțate fără nici o jenă, în cele mai diverse locuri, auzim la tot pasul. Cum de să ajuns aici? de unde atâtă lipsă de respect față de sine și față de ceilalți?

Trăim o perioadă în care totul se petrece rapid și fiecare crede că numai el are dreptate. Nu mai avem timp să ascultăm și părerea celuilalt, nu permitem nimănui să ne contrazică. Nu argumentele logice contează, ci forța cuvântului trivial. La serviciu, pe stradă, în discuții particolare primează tonul ridicat, și nu argumentul. Multora li se pare că tonul normal, atitudinea civilizată par dovezi de slabiciune. Și atunci își impun punctul de vedere prin agresivitate în limbaj. Și ne considerăm nație "cu frica lui Dumnezeu!"

Încercați să stați o dată lângă un grup care discută și observați cu ce ton se poartă discuțiile, de câte ori se recurge la interjecția "bă" și la obscenității! Și cei care discută se consideră "prietenii"! Încercați să numărați de câte ori v-a spus seful "te rog", dar de câte ori folosiți și dumneavoastră această formulă! Și e atât de ușor și normal să fi politicos! Mergeți pe orice stadion de fotbal din țară și veți fi uimiți de "incurajările" așa-zise galerii, formată, în general, din tineri. Cele mai obscene cuvinte, murdare rime se aud spre deliciul (?) spectatorilor! Ce s-ar întâmpla oare dacă sponsorii și conducătorii cluburilor ar fi obligați să vină la meci cu soțile și copiii?

Și mai grav este că întâlnim violență în mijloacele de informare. Un recent sondaj organizat de ONU a avut ca obiect televiziunea în viața copiilor, fascinația lor pentru violență, violența mediatică și comportamentele agresiv. Violența satisfac nevoi diferite în funcție de personalitatea sau experiența copilului. În regiunile cu probleme, ea "compensează" frustrările, în timp ce în zonele mai puțin problematice violența procură numai "senzații". În zonele cu agresivitate puternică, eroii cei mai violenți sunt citați ca modele. Noutatea pe care o dezvăluie sondajul ONU, de fapt UNESCO, este că această violență este percepția de copii ca fiind "recompensată", în nici un caz pedepsită. Studiu mai menționează că "normalitatea" agresiunii, precum și "recompensa" care îl este asociată sunt reprezentate ca "moduri neagresive de a înfrunta viața", ceea ce poate să contribue la dezvoltarea unei "culturi mondiale a agresivității". Raportul UNESCO propune trei strategii: dezbaterea publică între politicieni, producători de filme, pedagogi și părinți; coduri de conduită pentru toate medile profesionale; educarea ziaristiilor. Și la televiziunile noastre în majoritatea filmelor agresivitatea este pe primul plan. Desenele animate, pentru copii cei mai mici, au ca ax central al acțiunii tot agresivitatea.

Lupta împotriva acestei agresivități trebuie să pornească și de la limbaj. Cum? cu cine? Un cunoscut realizator de emisiuni își întrerupe cu agresivitate invitații cu formule, mai mult decât nepoliticoase de tipul: "Lasă dom'le, asta, mie să-mi spui..." și n-am văzut un singur politician care, ridicându-se de la masă, să-i spună că nu poate să stea de vorbă cu oameni nepolitici!

Există și o formă a agresivității împotriva normelor limbii române. Foarte adesea, din necunoașterea suficientă a limbii, din dorința de a impresiona, reporterii devin ridicoli. "Să vedem cum ati executat cozonacii" spunea o găscălită la "Cea de la ora 5" Auzil ati executat, nu ati făcut. Doamne fereștel Ca apoi, curioasă cucoana, voia să řtie "ce ouă consumă primăria". Consumă, nu mânâncă, așa ca tot omul! Un cunoscut cântăreț de muzică populară a întrecut până și imaginția lui Caragiale, transmitând ascultătorilor: "vă urez un călduros și sincer Hristos a înviat!". Ca să vezi ce ne ură dumnealui, creștin de televizor! Un reporter brașovean după ce face reclamă la "o gamă variată" de produse, dă explicația "personală" cuvântului "suflet"; "substantiv nominal", spune amicul nostru, revoluționând lingvistica! Unde ești, nene lancule?

E de ajuns ca cineva mai cu moț să recurgă la un cuvânt nou, pentru ca imediat altii, tot mai cu moț, să-l folosească și când trebuie, dar mai ales când nu trebuie! Nu pari "cult" dacă nu începi cu "deci", continuă "vizavi de" și repeți de câteva ori "punctual"!

"Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim", spunea un port. Așa este, depinde cine-o vorbește!

prof. Ilie CUJBĂ

“LA PAS PRIN LIBRĂRII”

“PURCĂRENI - ȘASE SECOLE DE EXISTENȚĂ ORTODOXĂ”

identificare cu cele ale mocanilor săceleni.
Lucrarea cuprinde numeroase date statistice,

o listă cu locuitorii romani de azi, membrii parohiei ortodoxe și numeroase fotografii, valoroase documente ale vieții spirituale a satului Purcăreni.

pr. Petre DRĂGAN

Petre Drăgan

Fiu al satului, absolvent al Institutului Teologic Sibiu, preot paroh al Purcărenilor, autorul acestei cărți pune în valoare câteva documente inedite legate de istoria și evoluția pe parcursul a șase secole a localității Purcăreni. Suntem succinți și exact informați despre așezarea, topografia, vechimea satului, date despre primii locuitori.

O atenție deosebită și o tratare aparte sunt rezervate istoriei ortodoxiei și evoluției în timp a lăcașului acesteia - biserică, enumerându-se cele trei etape ale evoluției ei: biserică de lemn, biserică de piatră, biserică actuală, precum și numele celor care au contribuit la construirea acestora.

Sunt tratate și alte aspecte importante ale vieții comunității satului: școala confesională, Societatea Sfântu Gheorghe, se face enumerarea portretelor preoților slujitori ai bisericii ortodoxe.

Deosebit de interesante sunt datinile și obiceiurile specifice locului, ritualurilor corespunzătoare sărbătorilor creștini, toate asemănătoare până la

“LA PAS PRIN LIBRĂRII”

Noutăți editoriale consiminate de Horia Bârsan

MODERNITATEA ULTIMĂ de Caius Dobrescu, Editura Univers 1998. Volumul de eseuri al tânărului autor, compoziția volumului ar putea fi considerată mai degrabă muzicală, bazată pe reluarea și amplificarea unui număr de teme și motive, părțile sale găsindu-și solidaritatea prin ceea ce Caius Dobrescu numește "pasiunea ideilor".

Premizele împărtășite de demersurile cuprinse în volum ar fi, conform părerii autorului, mai multe: convingea că politica înseamnă, în bună măsură, gândire politică, faptul că trăim un moment în care o înnoire autentică a literaturii poate veni tocmai dinspre angajamentul etic și politic, adevărul ca șansa de a construi o Românie modernă și democratică depinde și de capacitatea noastră de a ne "desfereca" în ceea ce privește pe actualii invadatori ai națiunii și a initia că mai grabnic o revoluție intelectuală, atât a modurilor de gândire, cât și a instituțiilor presupuse a le favoriza.

Lucrarea este structurată în trei părți mari cuprinzând eseuri: I.: "Războul, Revoluția și Carnavalul"; "Avangarda ca totalitarism. Din istoria unei complicități" "Zapasti și zapeir sau Contracultura și Cortina de Fier", "Fragmente despre artă și puterea politică"; "Dreptul divin și Dreptul civil al Poeziei". II.: "Literatură și vinovăție"; "Nichita Stănescu între mit național și poet underground"; "Soarta radicalismului în România"; "Războulul intelectualilor cu el însăși"; "Sulta pe o temă eroică"; "Condiționalul optativ trecut". III.: "Modernitatea ultimă".

De remarcat că în esurile celei de a treia secțiuni, autorul a reușit să echilibreze bufeurile militante ale fantezelor cu încercatul scepticism ironic conservator, ca și faptul că în acest volum eseul "Războul, Revoluția și Carnavalul" a fost publicat în premieră, în avans față de apariția versiunii sale engleze în Anuarul Colegiului Noua Europă, unde Caius Dobrescu a efectuat un stagiu de informare și studiu în anii 1995-1996.

Recomandăm cu căldură lecturarea acestui interesant volum de eseuri mai ales celor interesați să facă un exercițiu inedit de percepție a literaturii într-un mod puțin deosebit de cel cu care ne-am obișnuit până acum.

Elena Taflan

Născută la 2.XI. 1945, în Satulung. Urmează cursurile elementare la Școala generală nr. 4, apoi absolvă Facultatea de Filologie din Timișoara și Facultatea de Filosofie din Cluj. Profesoară de limba și literatura română, instructor cultural, bibliotecar și redactor la revista "Astra", este, în prezent, muzeograf la Muzeul de Istorie Brașov. De mai bine de 30 de ani scrie poezie și proză, dar firea extreană de autoexigență, iar în ultimii ani grave probleme de sănătate, o împiedică să se intereseze de soarta propriilor lucrări. A publicat în revistele "Familia", "Astra", "România literară".

Delicată și sensibilă, Sanda Taflan, așa cum e cunoscută de prieteni, își dezvăluie în poezie gânduri și frământări etern umane. În curând îl va apărea un volum de versuri.

Suntem încântați că putem publica din creația unei poete autentice.
Bun venit, Sanda Taflan!

HARAP-ALB

Vino și te uită
Aplecă-te și te uită - zice

Vin să mă aplec
Mă aplec și mă uit

E un leagăn mare
în fântână

e un om în leagăn - zic

Este - zice

Are capul întocmai
ca o piatră albă
într-o scorbură lucie - zic

Nu e ca o piatră albă
e ca o sămânță
în firida mărului - zice

Și mi s-a întunecat
Si-am căzut pe iarbă alături.

ÎNAINȚÂND

Există un semn - ar putea fi iubirea
sau lipsa ei ce se întemează treptat
când nisipurile se măsoară
sub cortul mirărilor - mat

Poate nu semn e, ci durată
imposibil de reținut și atins
gonind înaintea ta ca un iepure
înaintea farului aprins.

ACUARELĂ

Marianei

Hai să ne așezăm
alături
ca două fire de mături

Hai să mătărăm, hai
o bătătură de Rai

Să iasă de sub rumegușul solemn
pietrișul încordat
și, fumegând, râul
din care-am plecat

Să ne uităm, să ne uităm
văzând nevăzând
cum intră în soarele tainei
un crepuscul de rând.

APĂRÂNDU-NE

"Născătoare de lacrimi"

Lucian Blaga

Trec lucrurile, trec și se întorc
Din când în când în mersul lor cu fața
Și semn îmi fac
Și mi se face dor
Să-mi las din nou în seama lor viața.

Și plec și eu mălunt, împiedicat
Și uit pe drum de urma ce urmez
Și-atâta stiu
Când vine vremea zilei
Că-s noptii lucrurilor meterez.

ZI

E-nțoarsă ziua-n frunze ca o boală
dezmeticită brusc; se vede iar
prin sufletul căzut pe ochi, șuviță
fațeta albă-a sprintenului zar

La ce vânarea soarelui prin cărți
Arțagul cainilor mușcând prin pagini
când tabăra de morți își schimbă locul
sub reflectorul noilor paragini.

când ăstuii verb gângăvitor nu pot
a-i da măcar viața unei dude
ce cade și cănoasa ei lovire
de-acoperișul lumii se aude -

Și totuși sunt; e soare; sprijin țestul;
Părinții - întrupate continente
al căror sunt noroc - prin spațiul prinse
duc nesmintit aceleași turme lente.

CEASUL VÂNĂRII

Să vorbim despre cerbi care pier
În hătișul ceresc mursecăți
Învățbindu-se-n rutul de fier
Și de caprele iernii speriați -
Cine pacea le-a dat mai alunecă
Printre coarne - fuior cânepiu
Îndesește frunzarul și spune că
Pe sub blănuri e cărdul pustiu
Deși-n vâna de cerb niciodată
Vara nu se știuse sfârși
Până, iată, o mână ciudată
A împins umbrele-a se umbri
lar pe vremea aceea de pomină
Prăznuită cu mări de lăstari
Mâzga mușchiului prinde și domină
Veșnicindu-i pe cerbii cei mari.

SPICURI DINTR-O VIITOARE MONOGRAFIE

Mocanii săceleni, Sătcelului deală dată sau "Septembilla", "oameni harnici și înțelepti... curați sufletește și întotdeauna mânați de fapta cea bună, într-o lume mai arareori ostilă" - cum îi caracterizează G. Moroianu - au știut să prețuiască rolul școlii în emanciparea lor în deschiderea spre cultură și afirmare.

Și, dacă etimologic, numele le provine de la "moacă" - cap, parte superioară a bâtelui - instrumentul de ciobănie dar și armă, azi, mai în glumă mai în serios, lărgindu-i sensul, am putea înțelege "săceleni" - oamenii cu cap".

Legături de vatra străbună, n-au ezitat să-și trimítă fiili la școli în teră și chiar în străinătate - dar mai ales și-au găsit resurse materiale și spirituale de a înființa școli chiar în vatra satului". "Școala, școala în lege ne trebuie nouă românilor, unde să meargă deopotrivă fetele și băieții noștri ca să se lumineze" - spune Radu Popescu, slujitor al altarului și al obștelui locale.

Grupul Școlar Electroprecizia s-a grefat pe fosta școală profesională ce a luat ființă în 1948 la Brașov sub denumirea de Școala Profesională Electrotehnică. Această școală cu cei 78 de elevi, repartizați în 3 clase, pe 2 ani de studiu, cu 4 profesori cu funcția de bază și 10 cumularzi, funcționa într-o clădire fostă han pe strada ce azi poartă numele de Iuliu Maniu.

În 1951 școala profesională umează Electroprecizia la Satulung, unde va funcționa câțiva ani dispersată în vreo 14 clădiri, iar în 1952 va comăsa și școala de ucenici industriali din Cernatu.

Abia în 1957 preia acuialul local devenind Școala Profesională Electroprecizia denumire pe care o va schimba în septembrie 1973 când devine Grup Școlar Electroprecizia cuprinzând școala profesională și liceu industrial iar din 1979 școala de mașini la care se adaugă după 1989 clasa postliceală și chiar grădiniță și școala Waldorf.

Efectivul de elevi precum și dotarea tehnică materială a urmat o linie ascendentă ajungând să dea aproape 15000 de absolvenți, în cea mai mare parte angajați în uzina locală Electroprecizia.

Datorită creșterii demografice și politicii de industrializare, școala are perioade cu număr record de clase diversificate pe mai multe profiluri astfel în 1980 efectivul elevilor crește la 2000, la 64 cadre didactice cu funcția de bază plus 18 cumularzi; activitatea se restrâng în 6 corpuri de clădire și o bogată bază de material didactic repartizat pe cele 8 cabinete, 2 laboratoare, 7 săli de clasă, 5 ateliere, internat, bibliotecă, teren asfaltat de handbal și volei, sală de sport, cabinet medical, cabinet stomatologic, infirmerie, camera de ospaș etc.

Azi - când aniversăm 41 de ani de existență în acest local, 25 de ani de la înființarea Grupului Școlar și 50 de ani de al înființarea Școlii profesionale punctul de plecare și baza pentru actuala instituție, datorită noii conjuncturi, activitatea s-a restrâns doar în trei clădiri, cabinetele s-au desființat ajungându-se la o uniformizare a săliilor de clasă; numărul elevilor a scăzut, ca și al profesorilor tituari.

În istoria unei școli, câteva decenii de activitate înseamnă o perioadă relativ scurtă; în viața unui profesor, poate însemnă aproape totul. Păstrează în memorie, ca pe o amintire sacră, ziua când, cu numirea în mână și cu strângere de înmormântare aprofundată de clădirea școlii, am pășit în cabinetul directorului Ion Solomon.

M-a întâmpinat protocolar, apoi protector pentru tinerețea mea - aveam 22 de ani - după care a alunecat rapid pe fâșa celor curente: "să încercăm să facem ceva aici".

Și cu toată fluctuația de directori și profesori, au fost câteva care, când competitivitatea nua lipsit, cu admirerii la o conurență densă, cu elevi care se confrunta cu cei din Brașov pe locuri fruntașe la olimpiade; cu absolvenți în fruntea listelor la admisiunea în facultăți.

În contextul actual, de pseudoformă, când învățământul se află în derădă, criza a fost receptată și de Grupul Școlar Electroprecizia. Putinele restructurări, la modul general, ni le-am asumat și noi, în timp ce schimbările majore rămân doleanțe mereu amâname.

Altfel, "viața internă" este plăcută; elevii au stație de radio cu muzică bună, cu dedicații muzicale, uneori concursuri sau discursuri omagiale; cu trupă de teatru care a purtat numele școlii până la Oceanul Atlantic, cu o sală festivă cu un program aproape non stop. Profesorii au cafe club menit parcă să demonstreze unitatea de monolit a colectivului și prilej de "combateri" nu neapărat profesionale.

Și chiar dacă în masa elevilor și a părinților mai persistă teama că anii de studiu și diploma nu le pot facilita inserția profesională și socială, că elevii duc încă povara unei învățături încârcate și pretențioane prea puțin folosite măre, la Grupul Școlar Electroprecizia profesorii și elevii încearcă să se depășească pe ei însiși. Și dacă nu întotdeauna reușesc azi, mai există și un măine.

Prof. Lucia TARAŞ

Rugă de primăvară

Au înflorit pomii. Primăvara își începe carnavalul și pe buza ei parcă nu mai suntem atât de stingheri. E încă rece și e încă atâtă frig la noi...

Așteptăm cu speranță vară. E și acesta un clișeu pe care-l repetăm cu obstinație copiilor.

Trebuie să aștept cu încredere căldura. Măcar ei trebuie să păstreze idea de vară.

Trebuie să credă în soare!

Uite, câte exemple am pentru propoziția subiectivă!

Și ei cu ce s-ar alege?

Mai bine ne lasă nouă subiectivismul verii. Și ploile. Și tunetele. Și răcelile ei. Și alunecările de teren.

Să le rămână lor terenul sigur sub picioare. Și ploile argintii... și muzica serafică a astrelor.

Lasă-le lor căldura și iubirea și dă-ne nouă, Doamne, propoziția subiectivă - că suntem mai tăbăciți...

prof. Emilia STOIAN

CULTURA • CULTURA

Spun domniile lor - interlocutorii mei, - adesea cu un ton de ironie, că e ușor să primești "petele" din învățământ de pe "tușă" și să le exprimi într-un limbaj de lemn, fără să oferi soluții, ca educatorii de profesie să poată urni învățământul, (acela concret, de la clasă), din criza în care, mulți afirmă că s-ar afla.

Ce sfaturi, ce soluții, metode, procedee să propui la acest sfârșit de an școlar, care să le depășească pe cele înmagazinate în tomuri de metodici, pedagogii, psihologii, regulamente și altele? Ce recomandări am putea alege și oferi, acum, când toată suflarea din școală - dascăli și elevi, chiar și familiile copiilor - este preocupată de bilanțul anual al eforturilor școlare? Un răspuns (pentru că pot fi mai multe altele) mi l-a sugerat un medic de profesie, povestindu-mi despre internarea, tratarea și externarea din spital (ameliorată) a unui pacient, prieten comun. Iată răspunsul: Ce s-ar întâmpla în teoria și practica învățământului de orice nivel, dacă ne-am propune să împrumutăm ce este bun, util din practica spitalizării și le-am aplica în practica școlarizării? În definitiv, școlarizarea presupune un del de "internare" și "tratare" a elevilor în vederea pregătirii pentru viață, prin dobândirea unor performanțe teoretice și practice. Si medicina folosește în tratarea pacienților practici din învățământ cum sunt gimnastica de recuperare și exercițiile, poate și altele pe care le întâlnim în școlarizare. N-ar deranja cu nimic faptul dacă educatorii de profesie ar medita cu atenție asupra acestei sugestii. Câștigurile metodologice ce le-ar putea desprinde din acest efort, le-ar fi utile. Iată câteva argumente. Oamenii, indiferent de vîrstă, determinați de nevoi, apelează la medic, uneori li se recomandă spitalizare pentru tratament supraveghet. Școlarizarea ca proces individual și colectiv nu se poate face numai în familie pentru motive arhicunoscute, din care nu lipsesc condițiile specifice, personalul de specialitate, metodologia cu presupusele cerințe de conținut: programe, predare-însușire, evaloare etc. Ceea ce caracterizează cu precădere un medic considerat de oameni ca fiind bun, este capacitatea lui de a sesiza cu finețe diagnosticul, indiferent cu ce mijloace trebuie să știe, boala ori bolile pentru care omul solicită tratament. Medicul serios acordă diagnosticului o impoziție capitală încercând să-l descopere cu mijloace proprii sau în echipă. Dacă pricoperea și instrumentele sale nu-i sunt suficiente face apel la alți medici din centre clinice ori universitare. În situații deosebite își trimit pacienții pentru diagnostic

la mari specialiști, peste graniță. Pe parcursul tratamentului, investigațiile de evaluare, sunt continue perma-

DESPRE ȘCOALĂ LA CEAS DE BILANȚ ANUAL

nent pentru a interveni cu o medicație adecvată.

La externare -vreau să accentuez aspectul - medicul serios, spune omului în față, clar, lui și însoțitorilor lui, care este starea pacientului la zi, ce tratament și ce reguli trebuie să urmeze după spitalizare. Revin la problema diagnosticului! Cu cât este mai precis, tratamentul poate fi mai eficient și rezultatele mai bune pentru pacient.

Din nefericire în școală, practica tratamentului specific elevilor, nu urmează un traseu asemănător. Ar fi singurul după opinia noastră, să scoată școala din criza în care se află azi, la noi și în altă parte.

Copiii, tinerii chiar și adulții care solicită serviciile școlii vin nesiliți, neforțați, cei mai mulți cu dorință și dragoste sădătă pentru a se forma pentru viață, a-și rezolva aspirațiile de pregătire școlară și profesională. Se fac și concursuri pentru ocuparea locurilor de școlarizare. Capacitățile de asimilare ale elevilor sunt individuale, ele urmând a fi supuse unor sarcini pentru realizarea unor performanțe relativ unice, acelea prevăzute de programele școlare. Recomandările programatice (curriculum) sunt "ștacheta" pe care, cu sprijinul educatorilor, în timpul "tratamentului" școlar, elevii trebuie să o depășească prin eforturi, în școală și cu prelungiri, acasă. Sigur, programele pot suferi de supraîncărcare, fapt acuzat de profesori și elevi.

Poate ar trebui "curățate" pentru a fi accesibile canticativ, ori diversificate în două-trei variante, pentru elevi din aceeași clasă. Se pot face mai multe manuale pentru aceeași materie cu posibilitatea de a fi ales cel mai acceptabil de către profesori ori elevi, pentru însușirea recomandărilor din programe. În anumite situații trebuie schimbat chiar profesorul sau el ar trebui să se retragă dacă este conștient de faptul că "nu merge" procesul din cauza lui. Învățământul, chiar dacă se lucrează cu copii, nu este o copilarie ci o muncă serioasă, care are menirea să-i învețe pe elevi cum să muncească și să trăiască în viață. Nu-i învăță orice fel de muncă, de pildă cum să dea cu piciorul în minge ori să ducă roabă etc. ci una de finețe, intelectuală: să scrie, să citească,

reguli gramaticale, logica exprimării, a înțelegerei cifrelor și a.

Evaluarea serioasă, diagnosticul precis și permanent, periodic, de final de an și de ciclu școlar și "notarea" căt mai onestă nu este o glumă sau o treabă cu care se poate glumi. Să ne imaginăm ce s-ar întâmpla cu suferinții, cu îngrijirea bolnavilor dacă examenele "de la medicină" s-ar trece cu exces de indulgență? Dar dacă permisele de conducere auto s-ar "oferi" așa cum se eliberează diplome de absolvire multor elevi din unele licee, școli profesionale, de meserii etc.?

Evaluarea este momentul, din procesul didactic, în care se pune diagnosticul de "externare" periodică ori finală (la ciclurile de școlarizare) al elevilor. Sistemul de noatre de la 1 la 10 este suficient de nuanțat pentru a reflecta performanțele școlare. Nu recomandăm rigiditate extremă în notare dar nici toleranță nesăbită. De pildă, nota 5 poate fi, în situațiile neesentiale pentru viitorul elevului, o portiță de acces spre domenii unde acesta are mai multe șanse, plăcere, chemare etc. Dar gestul nu este îngăduit când intră în joc viitorul profesional al elevului. Școala ca instituție se află în criză tocmai pentru că a permis, prin oamenii ei de specialitate să scadă calitatea serviciilor pe care le face societății.

"Certificatele" dobândite de școlarizați în multe situații, nu oglindesc pregătirea de fapt a celor ce le-au primit.

Săptămânile din perioada apropiată sfârșitului de an școlar sunt hotărâtoare pentru evaluarea finală. Este hotărâtoare nu numai pentru elevi ci și pentru școală, pentru prestigiul ei profesional și deontologic. Cu fiecare notă exagerată, prin indulgență ori din alte motive atentăm ca profesori, la prăbușirea prestigiului școlii în care lucrăm. Să nu ne amăgim că notele "mari", promovabilitatea "mărită" ne fac mai buni, mai simpatizați în fața elevilor și a părinților acestora. Căță dintre foști elevi, azi marginalizați prin esuare în cine știe ce meserii, acuză că în școală, din cauza indulgenței dascăllilor, în loc să învețe, să scrie, să citească, să exerceze cu seriozitate, ei "au băut cerneala"? Adică n-au făcut ceea ce trebuia să facă iar regretele lor, de multe ori sunt tardive!

În școală, profesorul bun este acela care fiind exigent, își face meseria de calitate, cu conștință împăcată că ceea ce certifică prin note, îl oglindește pe el, și prin el, instituția în care lucrează.

prof. A. MOLDOVAN

Indubitabil, acest îndemn al Mântuitorului Nostru Isus Hristos i-a conștientizat și pe românii mocani săceleni în vremea evenimentelor anului 1848. Înainte însă de-a identifica pe acești

bravi bărbați săceleni ai nației care "au binemeritat de la patrie" să fie prezenți pe locul, de atunci încoace numit "Câmpia Libertății", doresc să prezint în câteva cuvinte Blajul, micul orașel de la confluența Târnavelor.

Despre Blaj au început să vorbească toate cronicile după anul 1737, când vrednicul de pomenire arhiereu Ioan Inocențiu Micu-Clain descăleca în el. Un castel de vânătoare al principilor Transilvaniei și câteva case dărăpăname ale "valahilor" erau arareori acoperite de praful drumurilor stârnit de copitele cailor vreunul rătăcitor drumet.

A fost nevoie de străduințele și lupta fără odihnă a episcopului Inocențiu și a urmașilor în scaunul vladicesc Petru Pavel Aron, Atanasie Rednic, Grigore Maior, Ioan Bob și Ioan Lemeni pe țărâmul binelui națiunii române și al Bisericii pentru ca în 1848, Blajul să fie singurul oraș transilvan cu administrație și conducere românească.

Spre el, spre "Mica Româ" eminesciană, au purces gândurile și pașii în acele timpuri ale românilor, convinși fiind că de aici "a răsărit soarele românilor". Aici românii din cele două "strane" au sfârșitul secularul jug al pătimirii noastre, în cele trei Adunări Naționale de pe Câmpia Libertății și din

catedrala episcopală și aici cele 40 de mii de piepturi hotărâte au clamat istoricul: "Noi vrem să ne unim cu Tara".

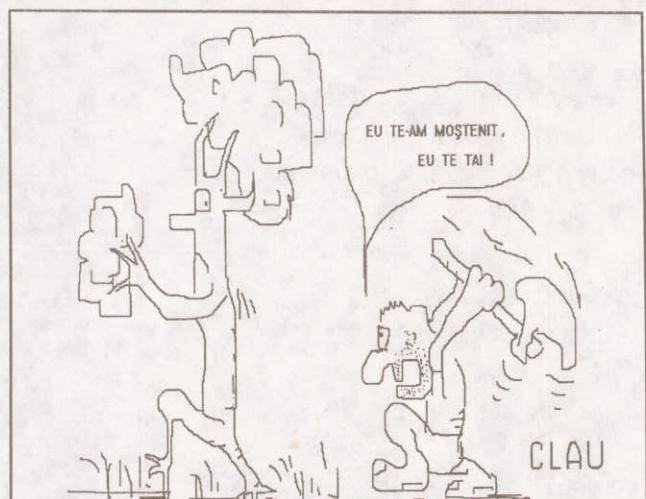
Între cei ce cu siguranță s-au aflat atunci acolo au fost și săcelenii Neagoe Popeia, Episcopul Nicolae al Caransebeșului de mai târziu, Oprea Moroianu, Constantin Secăreanu și părintele Radu Popeia. Se prea poate ca pe lângă acești tineri tribuni ai legiunilor românești, cercetările istoricilor să evidențieze și alte participări dintre românii săceleni. George Moroianu însă nu-i menționează decât pe cei de mai sus ca fiind prezenți acolo.

Îi chama Blajul prin școlile și biserică sa. Ei și alții asemeni lor, au aprins peste tot în România focul dorinței unității național statale, după modelul tragicului Voievod Mihai în 1600 și realizat în faptă la 1 Decembrie 1918, fiind călăuziți de simțăminte proprie și de preceptele evanghelice: "Bine este să fie frații împreună"

Prof. Valeriu MEDIAN

"... Mulțumim lui Dumnezeu cel Atotputernic că nu avem castele în țara noastră. În loc de castele și cetăți avem acești munți și aceste păduri împotriva căror nici un dușman nu poate birui. Dacă ar fi altfel și dacă am fi avut castele pe pământul nostru, turcii de mult ne-ar fi gonit din ele".

vornic Preda BRÂNCOVEANU

Din "SILVA" publicație a studenților silvicultori

"Pădurea nu trăiește numai cu căldura soarelui, cu ploaia cerului, ci, mai cu seamă astăzi, trăiește cu roua inimii omenești, care poate face și păstra pădurea și în piatră seacă".

Marin DRĂCEA

"Spațiile verzi din localități sunt locuri preferate pentru timpul liber zilnic și pentru relaxare, deoarece ele oferă liniște, iar posibilitatea admirării unui arbore sau a unei flori înviorează sufletul".

Oct. ANGHEL

SĂNĂTATE • SPORT • SĂNĂTATE

Consultăție medicală

În acest număr, despre "GUTA"

Guta este un termen reprezentând un grup heterogen de boli ce recunosc o anomalie înăscută sau dobândită în metabolismul purinelor și care se manifestă prin:

1. hiperuricemie
2. episoade recurente de artrită acută în care cristalele de urat monosodic monohidrat sunt demonstrabile în leucocitele lichidului sinovial.
3. depozite tisulare de urat monosodic monohidrat (tofi)
4. nefropatie interstitală cronică
5. litiază urică

Aceste manifestări ale gutei pot apărea în diferite combinații, dar obligatorii pentru diagnostic sunt episoadele recurente de artrită acută sau depozitele tisulare de urat monosodic monohidrat.

Prevalența gutei, boala predominantă a bărbatului adult (95% din cazuri) variază de la 0,13 - 0,37% în Europa și S.U.A. la 10% în Noua Zeelandă. Guta prezintă o agregare familială în 6 - 18% din cazuri.

Acidul uric este produsul inal al catabolismului nucleotidelor purinice endogene și alimentare și concentrația lui în lichidele organismului. La o dietă completă valorile normale ale uricimiei sunt 5,1 +1 mg/dl la bărbat și 4 +1 mg/dl la femeie, alimentările urinare normale fiind de aprox. 500 mg/24 ore. Starea de hiperuricemie este considerată la valori ale uricimiei de peste 7 mg% și ale cozuriei de peste 600 mg/24 ore, în condițiile unei diete lipsite de purine și se produce prin două mecanisme: producție excesivă de acid uric și eliminare deficitară de acid uric.

Se consideră că în evoluția sa naturală guta trece prin patru stadii: 1. hiperuricemie asimptomatică, 2. artrită acută gutoasă, 3. perioada intercritică, 4. guta cronică tofacee.

De menționat că nefropatia urică și liteaza urică pot apărea oricând în evoluția bolii.

Hiperuricemia asimptomatică este stadiul inițial al bolii caracterizat numai prin prezența hiperuricemiei și/sau hiperuricouriei, în absența altor semne clinice (litează, artrită, tofi).

Artrita acută gutoasă se manifestă mai frecvent la bărbatul adult în a 5-a, 6-a decadă de viață și prezintă elemente caracteristice care permit un diagnostic clinic aproape sigur. Este prima manifestare a gutei care încheie

perioada de hiperuricemie asimptomatică, fiind inițial monoarticulară, cu puține semne sistemicе și ulterior poliarticulară. În debutul monoarticular (85-90% din cazuri), articulația cea mai afectată este articulația metatarsofalangiană a halucelui. La majoritatea pacientilor atacul gutoasă apare exploziv, în plină stare de sănătate, de obicei noaptea, trezind bolnavul prin intensitatea durerii articulare. În câteva ore articulația se înroșește, se încâlzește și se tumefiază. După o perioadă de câteva ore până la câteva zile fenomenele inflamatoare și dureroase regresă și bolnavul este recuperat integral, lăsând pielea de pe suprafața articulației afectate descupamată.

Perioada asimptomatică dintre atacurile de guta se numește perioadă intercritică. Ea este variabilă ca durată, se apreciază că 2/3 dintre pacienți prezintă un al doilea atac acut de boala, pe când 7% nu vor mai prezenta niciodată un al doilea atac acut gutoasă.

Guta cronică tofacee. Acumularea progresivă de acid uric în organism duce la depunerile tisulare de urat monosodic monohidrat sub formă de tofi gutoși. Intervalul de timp scurs de la primul atac de guta până la apariția tofilor este în medie de 10-11 ani de evoluție a bolii la pacientii fără tratament. Locurile de electie ale tofilor sunt: cartilajul, epifiza osoasă, sinoviala, tecile tendinoase, tegumentul (derm), intersticiul renal.

Nefropatia urică. La bolnavii cu guta se pot întâlni două tipuri de afectare renală: 1. nefropatia cronică cu urați prezintă la toti bolnavii cu guta, cu evoluție progresivă spre insuficiență renală cronică și 2. nefropatia acută cu acid uric care apare în condițiile unei supraproducții brutale de acid uric.

Litiază urică. În guta primară incidența litiazei urinare este de 20% și de 1000 de ori mai mare de cât în populația generală. În majoritatea cazurilor (85%) calculii sunt formați numai din acid uric și sunt radiotransparenți. Expresia clinică comună a litiazei urinare este colica renoureterală.

Supozitia clinică de guta trebuie susținută de explorări de laborator: 1. examenele sanguine evidențiază hiperuricemie, hiperleucocitoză și o creștere moderată de V.S.H. 2. examenul de urină dezcalează cristale de acid uric și albuminurie. 3. examenul lichidului sinovial relevă un lichid

gălbui, tulbure, cu numeroase leucocite, iar în lumina polarizată apar cristale aciculare de urat de sodiu.

4. examenul radiografic osteoarticular evidențiază leziuni osoase apărute târziu în evoluția bolii.

Guta, boala cu substrat pur metabolic, necesită tratament toată viață, vizând trei elemente majore: 1. inflamația acută articulară dezvoltată în timpul atacului de guta; 2. fondul hiperuricemic și condițiile favorizante și 3. complicațiile renale și guta cronică.

1. În tratamentul atacului de guta, după ce articulația afectată este în repaus, ca medicament de elecție se folosește Colchicina. Se mai pot utiliza antiinflamatoare nesteroidiene (Aspirina, Indometacin, Fenibutazonă) și corticoizi.

2. Tratamentul hiperuricemiei și condițiilor favorizante se bazează pe măsuri generale igieno-dietetice și medicamente hipouricemante. Măsurile generale sunt esențiale pentru îngrijirea pe termen lung a unui pacient cu hiperuricemie și constau în:

- suprimarea aportului de alcool

- reducerea sau suprimarea aportului de purine (carne)

- restrângerea aportului de proteine (70-80 g/z)

- controlul hipertrigliceridemiei prin reducerea excesului ponderal

- controlul hipertensiunii arteriale.

Medicamentele hipouricemante acționează fie prin creșterea excreției de acid uric (Probenecid, Sulfinpiranoza), fie prin reducerea sintezei sale (Alopurinol).

3. În tratamentul complicațiilor renale este utilă în funcție de forma clinică de boală. Guta primară caracterizată prin hiperproducție de acid uric are un prognostic nefavorabil cu evoluție spre uropatie obstructivă și insuficiență renală la pacienții de vîrstă tânără.

Guta secundară caracterizată prin turnover crescut al acizilor nucleici prezintă un prognostic mai bun. Guta apare la persoane care prezintă și alte tulburări de metabolism: obezitate, hipertrigliceridemie, diabet zaharat care cresc morbiditatea și mortalitatea în populația respectivă.

Dr. Mirela ROȘCULEȚ

În perioada trecută de la precedenta apariție a revistei "PLAIURI SÄCELENE", Primăria orașului s-a străduit în principal să înălțe unele efecte ale iernii abea trecute, pregătind orașul pentru sărbătoarea Sfintelor Paști. S-au amenajat zone verzi, s-au plantat în acestea și în cele mai demult existente 12.000 fire de flori, s-au igienizat arborii și pomii ornamentali, precum și gardurile vii. Au fost reparate cu piatră 12 străzi și s-au pavat cu dale peste 700 m.p. de trotuar pietonal. S-a îmbunătățit iluminatul public, montându-se lămpi noi pe străzile General Dragalina, Ady Endre și Nouă. Multe lămpi de pe străzile Trandafirilor, Timiș, Lungă, Unirii, A.I. Cuza, Dealului și Timocului au fost reconstruite, s-a îmbunătățit semnalizarea rutieră prin reconstruirea unor indicatoare și montarea altora noi.

Pentru buna funcționare a lucrărilor hidrotehnice și apărarea împotriva efectelor posibile ale ploilor abundente a fost demolat barajul de pe Valea Cernatului de unde s-au dislocat peste 1500 m.c. de aluviumi. La școlile generale nr. 1 și 6 s-au amenajat grupuri sanitare moderne iar pentru îmbunătățirea asistenței sanitare umane în Cartierul Gârcin s-a făcut la parterul blocului de locuințe un dispensar.

În prezent este în curs de amenajare terenul

PREGĂTIRI DE PRIMĂVARĂ

care urmează a fi parcelat și pus la dispoziția locuitorilor din Gârcin pentru construcția de locuințe individuale. Se lucrează la proiectul în baza căruia se va executa reparări asupra structurii celor două bulevarde ale orașului.

Lucrările de investiții privind reabilitarea centralei termice din Cartierul Ștefan Cel Mare au fost încheiate și se continuă lucrările de îmbunătățire a alimentării cu apă a Cartierului Baciu-Turcheș.

În agricultură, deținătorii de terenuri sunt în plină activitate pentru cultivarea pământurilor precum și pentru întreținerea fondului pastoral existent. Se folosesc îngrășăminte naturale și chimice pentru fertilizarea terenurilor. Cei care fac această acțiune trebuie să aibă în vedere că acolo unde sursele de apă potabile sunt în apropiere, să le ferească pentru nu le polua. Pe terenurile în pantă unde se pun strugurile acestea trebuie mutate la 2-3 zile pentru a nu distruge covorul de iarbă și pentru ca surgearea apei din ploi să nu transporte, în aval, la izvoare dejeștile de la oi. Acum se fac pregătiri pentru ierbicidarea culturilor agricole. Este necesar ca locul unde se depozitează substanțele și modul de folosire să se facă astfel încât să se evite otrăvirea mediului, a apei, florei și faunei din jur.

Ing. Petre ȘTEFĂNESCU, Viceprimar

A.T.S. BABARUNCA - Secția de ORIENTARE

ORIENTAREA este un sport mai puțin mediatizat în România, dar extraordinar de apreciat în lume. Acest sport constă în parcurgerea unui traseu în alergare, într-un teren necunoscut, materializat printr-o succesiune de posturi de control prin care sportivul trebuie să treacă.

Performanța se stabilește prin evaluarea celor două componente și anume:

- a) timpul în care sportivul parcurge traseul
- b) atingerea tuturor posturilor de control din traseu, în ordinea stabilită de către organizator.

Iama deplasarea se face pe schiuri, sportivul folosind echipamentul și tehnica de deplasare din schiul fond, iar vara echipamentul și alergarea unui atlet din probele de cros.

Faptul că sportivul trebuie să aibă condiție fizică de maratonist și inteligență de șahist, colaborate cu o capacitate mare de concentrare în regim de efort, plasează orientarea între cele mai dificile sporturi existente. Acest lucru însă nu a însemnat un impediment în dezvoltarea orientării, astfel încât zeci de mii de sportivi din toată lumea se întrec în competiții organizate pe cel mai sănătos stadiu posibil-PĂDUREA.

La ora actuală se organizează atât iama cât și vara, anual, Campionate Mondiale, Europene, Britanice și Naționale, iar din anul 2000 Orientarea pe Schiuri va fi introdusă în programul Jocurilor Olimpice de iarnă.

În anul 1997 un grup de foști sportivi orientari săceleni, care au activat cu succes în anii 80 la cluburile brașoveni "Rulmentul" și "Voința", au înființat în cadrul A.T.S. BABARUNCA o secție de orientare, afiliind-o la Federația Română de Orientare. Cu eforturi foarte mari din partea asociației s-a reușit de departe selecționarea unui grup de copii de perspectivă și pe de altă parte echiparea lor cu strictul necesar.

În vara anului 1997 fiind o perioadă de acumulări, singurul rezultat notabil a fost un titlu de campion județean obținut de JANTEA ALEXANDRU la categoria M10 ani.

Odată cu începerea sezonului de iarnă prin noi eforturi din partea asociației și cu sprijinul Domnului Koneag Tiberiu de la clubul "Brașovia" s-a reușit echiparea și pregătirea în bune condiții a sportivilor pentru baza A.T.S. BABARUNCA din Ciucăș, unde asociația noastră a executat prin eforturi proprii în 1997 și o hartă strict necesară pentru antrenamente.

Rezultatele obținute în competiții de orientare pe schiuri au fost următoarele:

- Cupa Riehen - Brădet 24 ianuarie: Jantea Alexandru loc I M10
- Cupa C.S.U. Brașov - Brădet 25 ianuarie P: Jantea Alexandru loc I M10, Szocs Laura loc II F14
- Cupa Voință Sinaia Predeal 7 februarie: Dopovecz Mircea loc I M10, Jantea Alexandru loc II M10, Dopovecz Diana loc III F12, Marin Lucian loc III M14, Dopovecz Iuliu loc II M35
- CAMPIONATELE NAȚIONALE DE ORIENTARE PE SCHIURI HARGHITA BĂI 17-20 FEBRUARIE: Dopovecz Mircea Campion Național M10, Jantea Alexandru loc II M10, Dopovecz Iuliu loc II M35 (sprint), Dopovecz Diana loc III F12

ACESTE rezultate au propulsat asociația noastră în primele zece locuri ca rezultatele între asociații cu secții de orientare în țară. Cu ocazia Campionatelor Naționale s-a obținut și primul titlu de Campion Național de către un sportiv legitimat la o asociație sportivă săceleană.

Tinând cont de toate acestea apreciem că secția de orientare a asociației noastre are perspective foarte mari, dar acestea depind în mare măsură și de sprijinul financiar acordat de sponsori, rezultatele obținute reprezentând un motiv de mandrie pentru întregul oraș Săcele. Participarea sportivilor noștri la competițiile sezonului de vară care debutează în luna mai, este dependență de existența sumelor necesare pentru echipament și deplasări. Tinând cont de faptul că posibilitățile asociației noastre sunt minore singura posibilitate a sportivilor noștri de a-și apăra șansele în competiții este sprijinul acordat de firmele care iubesc sportul și doresc să ne sprijine. Le așteptăm.

Exponent de marcă al sportului

săcelean

Elev clasa XII-a, la Liceul de Construcții, Barbu Bogdan Nicolae, reprezintă cu cinste tradițiile Sporturilor de iarnă din Săcele. Face parte din lotul de schiori al C.S.S. Brașovia - Dinamo - Brașov. Este antrenat cu atenție părintească de însăși tatăl său Barbu Nicolae, și el fost schior de performanță al Săcelor.

Din 1993, când a obținut titlul de Campion Național la Categorie copii mici, până în prezent, elevul Barbu B. Nicolae s-a plasat, an de an, pe locuri de frunte în campionatele regionale și naționale: triplu Campion Național copii mici 1994; în 1995, dublu Campion Național la juniori mici; 1997 locul III Slalom seniori; 1998 dublu Campion Național la juniori mici și mari, Campion Național la Coborâre și locul III la slalom urias-seniori.

Pe plan internațional, în sistemul punctajului F.S.I. detine 85 puncte la Slalom, 80 puncte la Slalom urias, 134 puncte coborâre etc. A participat la Campionatul Mondial de Juniori în Austria 1997 și în Franța 1998, plasându-se prin rezultate în prima jumătate a participantilor. A făcut parte din rezerva lotului reprezentativ al României la Jocurile Olimpice de la Nagano-Japonia 1998.

Se pregătește cu seriozitate pentru campionatele viitoare din țară și externe, cele organizate în cadrul Cupei Europei și pentru olimpiada din anul 2002.

Îi dorim mult succes.

REDACTIA PI. S.

TABEL NOMINAL

*cu membrii cotizați ai
Asociației cultural sportive
"Izvorul" - trimestrul II 1998*

1. Butu Traian	100.000	43. Filipescu Gheorghe	10.000
2. Gomolea Dumitru Jr.	25.000	44. Ghinescu Horia	10.000
3. Casapu Stefan	20.000	45. Gomolea Dumitru	10.000
4. Ionescu Adrian	20.000	46. Ifrim Dorin	10.000
5. Iordache Ioan	20.000	47. Jinga Romulus	10.000
6. Modest Zamfir	20.000	48. Kapai Elisabeta	10.000
7. Roșculeț Claudiu	20.000	49. Lăcătuș Mariana	10.000
8. Taras Octavian	20.000	50. Lala Elena	10.000
9. Vlad Ioan	20.000	51. Lață Vasile	10.000
10. Tiucu Adriana	20.000	52. Lesanu Victoria	10.000
11. Dărjan Stefan	20.000	53. Lungu Constantin	10.000
12. Rusu Mircea	20.000	54. Mătase Eugen	10.000
13. Bărsan Horia	20.000	55. Mircioiu Lucian	10.000
14. Oprea Ovidiu	20.000	56. Muntean Ioan	10.000
15. Zavarache Constantin	20.000	57. Munteanu Vasile	10.000
16. Arhir Ion	10.000	58. Moldovan Valer	10.000
17. Andronic Eugenia	10.000	59. Moraru Mircea	10.000
18. Avasilicioae Jean	10.000	60. Muscă Nicușor	10.000
19. Albulăt Victor	10.000	61. Nicolaescu Marineal	10.000
20. Băncilă Bebe	10.000	62. Nicolaescu Alexandru	10.000
21. Bărbat Puiu	10.000	63. Nițescu Adrian	10.000
22. Barbu Nicolae	10.000	64. Onica Ioan	10.000
23. Boberschi Dan	10.000	65. Paraipan George	10.000
24. Bobeș Gabriel	10.000	66. Peter Sara	10.000
25. Bobeș Gheorghe	10.000	67. Păltanea Ion	10.000
26. Bobeș Ion	10.000	68. Plăiașu Constantin	10.000
27. Bobeș Ovidiu	10.000	69. Popa Cornelia	10.000
28. Besleagă Gheorghe	10.000	70. Popescu Constantin	10.000
29. Bucurenciu Ana	10.000	71. Pralea Radu	10.000
30. Butu Mihai	10.000	72. Prosan Nicolae	10.000
31. Bobeș Maria	10.000	73. Răsnoveanu Paul	10.000
32. Ciubotaru Sergiu	10.000	74. Răsnoveanu Stefan	10.000
33. Cioroianu Aurelia	10.000	75. Robu Adrian	10.000
34. Comșă Eugen	10.000	76. Roșculeț Mirela	10.000
35. Costea Dumitru	10.000	77. Sarafie Ion	10.000
36. Crăciunescu Virgil	10.000	78. Serbănescu Adrian	10.000
37. Dărjan Liviu	10.000	79. Serbănuț Ioan	10.000
38. Diaconescu Adrian	10.000	80. Serbănuț Flavius	10.000
39. Dinu Popa	10.000	81. Simon Robert	10.000
40. Dogaru Aurel	10.000	82. Sârbu Cornelius	10.000
41. Eftimie Ioan	10.000	83. Siserman Eugen	10.000
42. Ene Gheorghe	10.000	84. Slăniceanu Aurel	10.000

85. Slăniceanu Bogdan	10.000	143. Cosma Maria Teodosia	5.000	201. Niculescu Nicolae	5.000
86. Sparchez Viorel	10.000	144. Costea Stefan	5.000	202. Nistor Mihai	5.000
87. Stanciu Vasile	10.000	145. Cristea Alexandru	5.000	203. Nițescu Ioan	5.000
88. Stoicescu Nicolae	10.000	146. Cristea Cornelia	5.000	204. Ocneanu Doru	5.000
89. Taras Mircea	10.000	147. Csabal Georgeta	5.000	205. Ocneanu Luca	5.000
90. Taraș Gelu	10.000	148. Cuja Ilie	5.000	206. Orez Ioan	5.000
91. Teșileanu B. Barbu	10.000	149. Curmei Lidia	5.000	207. Pais Ioan	5.000
92. Tutuiu Ioan	10.000	150. Diaconescu Vasile	5.000	208. Pasăre Adrian	5.000
93. Viorel Mihai	10.000	151. David Fănică	5.000	209. Pepene Ioan	5.000
94. Vlad Adriana	10.000	152. Debu Gheorghe	5.000	210. Percioag Constantin	5.000
95. Vlad I. Adriana	10.000	153. Dincă Mariana	5.000	211. Percioag Gelu	5.000
96. Zamfir Dan	10.000	154. Dolea Emilia	5.000	212. Petruțu Emil	5.000
97. Zangor Lucian	10.000	155. Donciu Ciprian	5.000	213. Poenaru Nuțu	5.000
98. Cîriciș Alexandru	7.000	156. Draga Mircea	5.000	214. Poenaru Ovidiu	5.000
99. Ticusăn Gheorghe	6.000	157. Droč Jean	5.000	215. Popescu Mihai	5.000
100. Lodromanean Virgil	6.000	158. Dumitru Mariana	5.000	216. Prundean Iuliana-Comeliu	5.000
101. Abagiу Carmen	5.000	159. Durbală Stefan	5.000	217. Răglean Floarea	5.000
102. Albuleț Aurel	5.000	160. Filip Anca	5.000	218. Rămniceanu Emil	5.000
103. Alexandrescu Emil	5.000	161. Filip Doina	5.000	219. Rener Constantin	5.000
104. Antemir Radu	5.000	162. Filipescu Octavian	5.000	220. Rîcu Valerica	5.000
105. Avram Vasile	5.000	163. Florescu Gheorghe	5.000	221. Rodeanu Bogdan	5.000
106. Axinte Petre	5.000	164. Gabor Lucia	5.000	222. Rogoz Emil	5.000
107. Baciu Stefan	5.000	165. Gădean Aurel	5.000	223. Roșculeț Abigail	5.000
108. Balica Maria	5.000	166. Ghila Mircea	5.000	224. Seitan Adrian	5.000
109. Băncilă Nicolae	5.000	167. Ghia Petre	5.000	225. Șendruț Maria	5.000
110. Banciu Gheorghe	5.000	168. Ghisolă Dorin	5.000	226. Șerban Corneliu	5.000
111. Barbu Dan	5.000	169. Giurău Deliana	5.000	227. Șerbu Iulian	5.000
112. Barbu Mircea	5.000	170. Giurgiu Traian	5.000	228. Simion Adriana	5.000
113. Bărsan Nicolae	5.000	171. Gollogan Gheorghe	5.000	229. Slăbiță Gheorghe	5.000
114. Bărsan Romulus	5.000	172. Godeanu Roxana	5.000	230. Spătaru Maria	5.000
115. Bărsan Teodor	5.000	173. Grozea Ioan	5.000	231. Spiru Gheorghe	5.000
116. Becliu Ioan	5.000	174. Guiu Stefan	5.000	232. Stancliu Ioan	5.000
117. Besoiu Marin	5.000	175. Gurăluț Gheorghe	5.000	233. Ștefan Vasile	5.000
118. Beschea Maria	5.000	176. Ionaș Hajnalca	5.000	234. Stoian Emilia	5.000
119. Bălesiu Florin	5.000	177. Ionescu Nicolae	5.000	235. Stroiu Mihaela	5.000
120. Bilan Florin	5.000	178. Jantea Gheorghe	5.000	236. Surducan Gheorghe	5.000
121. Bogeanu Alexandru	5.000	179. Jerău Gheorghe	5.000	237. Taru Sorin	5.000
122. Boghe Viorel	5.000	180. Jipa Dorin	5.000	238. Teacă Mihai	5.000
123. Boiculescu Veronica	5.000	181. Leșeanu Mircea	5.000	239. Teșileanu Costin	5.000
124. Bozoancă Liliana	5.000	182. Leșescu Mihai	5.000	240. Teșileanu Emil	5.000
125. Brânza Nicolae	5.000	183. Lupu Florica	5.000	241. Trâmbiță Alexe	5.000
126. Bucurenciu Alexandru	5.000	184. Lupu Nicolae	5.000	242. Trâmbiță Stelian	5.000
127. Bulat Elena	5.000	185. Lupu Stefan	5.000	243. Trască Florin	5.000
128. Bulat Florentin	5.000	186. Matepiu Camelia	5.000	244. Turuță Ioan	5.000
129. Butu Elena	5.000	187. Matepiu Daniela	5.000	245. Ulea Angela	5.000
130. Căciulă Cristian	5.000	188. Median Suzana	5.000	246. Ursu Maria	5.000
131. Căian Pandea Aurel	5.000	189. Median Valeriu	5.000	247. Ursu Nicolae	5.000
132. Carpin Victor	5.000	190. Moldovan Andronic	5.000	248. Vasilescu Constantin	5.000
133. Cenușei Ioan	5.000	191. Moroianu Gheorghe	5.000	249. Vlad Mircea	5.000
134. Ciobanu Gabriela	5.000	192. Munteanu Cornel	5.000	250. Volnea Dumitru	5.000
135. Cioca Aurelia	5.000	193. Munteanu Dan	5.000	251. Zbarcea Maria	5.000
136. Ciulu Mircea Valentin	5.000	194. Munteanu Stefan	5.000		
137. Coarfa Aneta	5.000	195. Neacsu Lucian	5.000		
138. Codreanu Elena	5.000	196. Nechifor Constantin	5.000		
139. Coliban Nicolae	5.000	197. Nechifor Septimiu	5.000		
140. Comes Tiberiu	5.000	198. Nichifor Maria	5.000		
141. Comșă Traian	5.000	199. Nicoră Florian	5.000		
142. Coserea Vasile	5.000	200. Nicolescu Nicolae	5.000		

ELECTROPRECIZIA S.A.

2212 Săcele - Brașov
str. Parcului 18
phone: 40-068-27.07.83
fax: 40-068-27.19.98
telex: 61285

Cu o experiență de 60 de ani în domeniul și cu un management al calității atestat după normele ISO 9001, societatea noastră este partenerul Dvs., loial pentru:

Produsele sale:

- ECHIPAMENT ELECTRIC - ELECTRONIC AUTO
- MOTOARE ELECTRICE ASINCRONE MONO - TRIFAZATE
- PRODUSE ELECTRO-TEHNICE DE UZ CASNIC SI GOSPODĂRESC

Serviciile sale - oferite prin

- SERVICE AUTO MAGAZIN
- Telefon: 068